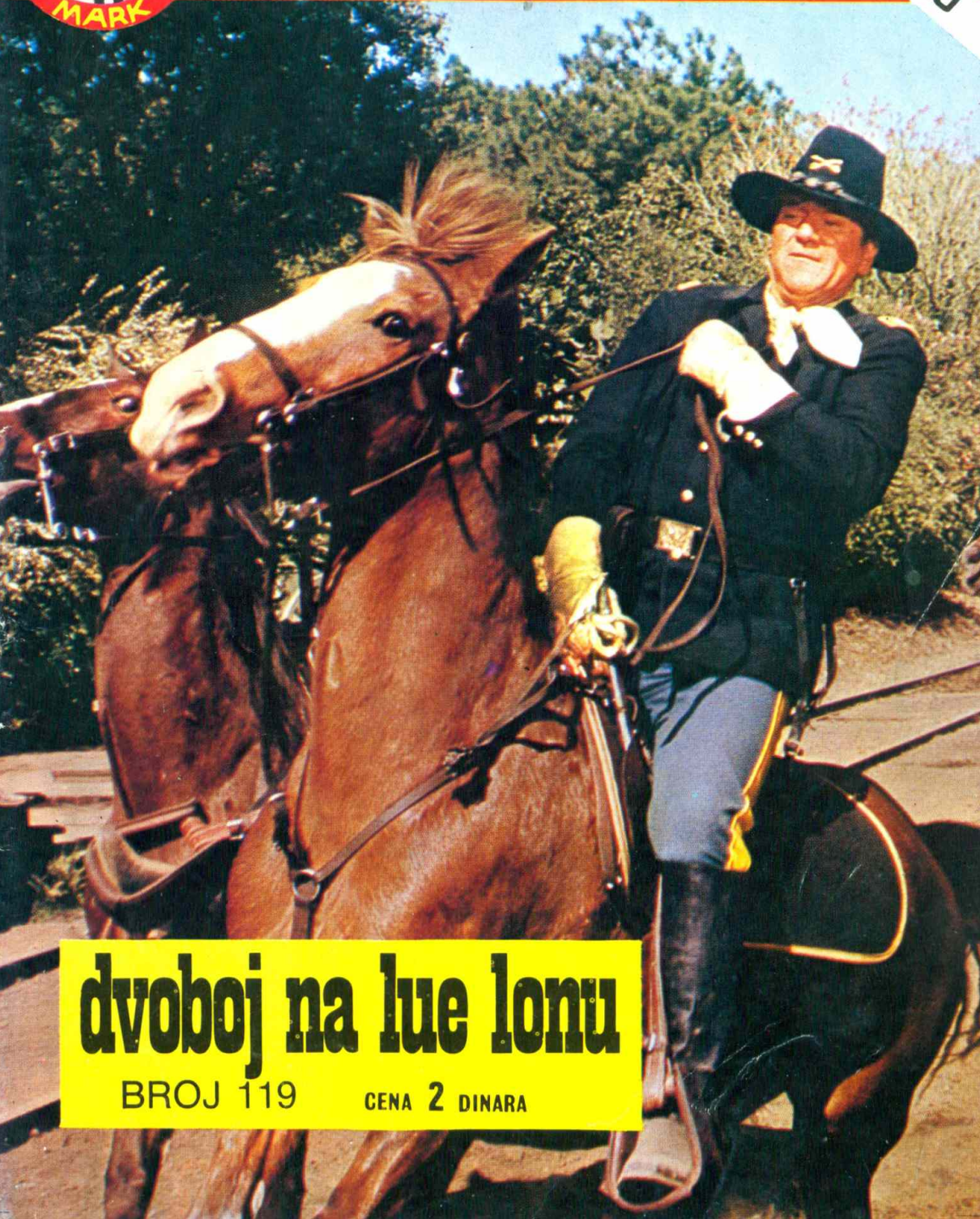

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

dvoboje na lue lonu

BROJ 119

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKE FIRME

DARWIL

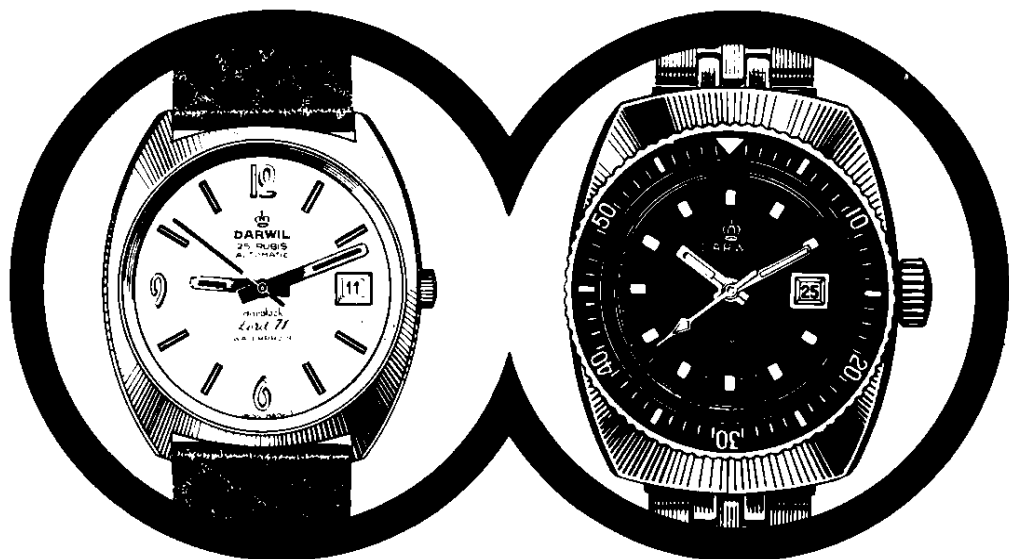
TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA. TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAZNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRADENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71
ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71
SA UGRAĐENIM DARBLOČKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

ČASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!
SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

**DVOBOJ NA
LUE LONU**

Naslov originala:

WILLIAM MARK
KAMPF AM LUE — LON

Copyright 1971.
by Martin Kelter Verlag

DVOBOJ NA LUE LONU

Trideset sedam milja od poznatog banditskog gnezda Nakoa nalazio se Markart, gradić koji je u to vreme sačinjavalo tridesetak brvnara, isto toliko štala, nekoliko šupa, nova gradska većnica i mala crkvice.

Stanovnici Markarta bili su doseljenici iz Škotske, tačnije rečeno, sa ostrva Skaj. Samo nekoliko ih je došlo iz Arizone.

Gradić je ležao uz samu meksičku granicu, i do tog dana odolevao je svim otvorenim i podmuklim napadima bandita. Već je oдавно bio trn u oku vođama desperadosa i bandita zato što nisu uspeali da osvoje taj žilavi gradić.

Kovač Džim Mek Intar, koji je već sedam godina bio gradonačelnik Markarta, stajao je sa malim mršavićem Džesom Hilardom na vratima svoje radionice i opsovao kroz zube:

— Do đavola! Došlo je već dotle da se u Taksonu spominje naše ubogo mesto samo zato što još nije postalo tvrđava bandita.

Džes Hilard je skinuo svoj iskrza-

ni šešir sa glave i provukao prste kroz svoju sedu kosu:

— Da — reče promuklim glasom — to je prava sramota! — Savio je novine sa člankom o Markartu, stavio ih u džep i tom prilikom se na njegovoj košulji videla šerifska zvezda.

Džes Hilard je isto toliko dugo bio šerif Markarta, koliko je i Mek Intar bio njegov gradonačelnik. Protekle godine sigurno nisu bile ispunjene mirom i zadovoljstvom za ovu dvojicu. Ali pod njihovim vođstvom grad je ipak uspevao da odoli svim opasnostima.

Dugo vremena su im muke zadavali Indijanci. Zloglasni poglavica apaša Džeronimo im je tri puta zapretio a dva puta napao gradić. Tada je Markart bio još veoma mali i imao je jedva desetak kuća. Ali i tada je crvena horda bila odbijena.

Onda se pojavio Bles Ivugar sa svojim momcima. Meštanima je naneo mnogo zla, ali su Hilard i ljudi

iz potere uspjeli i njeni da pričine toliko gubitaka da je Nestao.

Bert Forsajt nije došao sa strane, već je bio iz Markarta. Bio je to loš čovek, pijanica i siledžija, koji je oktobra 1877. godine teško ranio dva čoveka. Tada ga je Hilard, u jednoj odlučujućoj borbi pištoljima, ubio pored crkve.

Niko za njim nije plakao. Ali, isto tako, niko zbog toga nije bio ni srećan pošto je taj nemirni Bert Forsajt bio jedan od njih. Još i sada bi se na njegovom grobu povremeno pojavljivalo cveće.

Ali najveća opasnost za njih bila je Klantonova banda. Ne zbog toga što su građani tada ranili bandita, već zato što je pored gradića prolazio put kojim su kradljivci stoke terali svoj plen za Meksiko. To je predstavljalo veliku opasnost za ovo naselje Škotlandana. Ali srčani građani Markarta hrabro su pružali otpor nasrtajima bandita, mada nisu bili svesni da Ajk Klanton nikada nije imao neki poseban interes za taj gradić.

Sada je Markartu pretila nova propast: „Sive maske”.

Bila je to banda koja nije izgledala tako divlja, ali čiji je otrov imao sporo i utoliko opasnije dejstvo.

Misteriozni vođa „Sivih maski”, međutim, nije nameravao da se odrekne toga gradića. Hteo je i ovde da ima jednu od svojih baza.

Ali do tog dana, među te Škotlandane bilo je nemoguće ubaciti nekog špijuna. To što mu je uspjelo čak u Tombstonu, nije mu pošlo za rukom i u malom Markartu.

Iako je u Tombstonu za dlaku izbegao maršalu Erpu, veliki vođa tih desperadosa nije odustajao od svog plana da u tom malom graničnom gradu postavi svoje izvidnike.

• • •

Bio je 11. januar 1884. godine.

Stanovnici Markarta nikada neće zaboraviti taj dan. Bio je zapisan u njegovim analima sve dok ga veliki požar nije pretvorio u prah i pepeo i izbrisao sa geografske karte.

Ujutro, tog 11. januara, sunce je obasjalo svojim purpurnim rumenilom široku glavnu ulicu.

Iz pravca Nogalesa došla je poštanska kočija, koja je zastala kod Lohiel stanice pa promenu konja, sasvim blizu Markarta. Tu stanicu držao je sedamdesetogodišnjak Bradok. U kolima je video samo jednog putnika. Bio je visok, mršav, imao je sive oči i blede lice. Nije to bilo baš prijatno lice, ali ni suviše opasno. Bela košulja je činila da je putnikovo lice bilo još bleđe, a crno odelo upotpunjavalo je taj utisak.

Stari Bradok je namignuo i promrmljao: — Lep dan, mister.

Stranac je klimnuo glavom čudno ukočenim pokretom. — Da, da — rekao je nekim šupljim glasom.

— Putujete li još daleko?

— Ne baš daleko.

— Sada dolazi Markart, ponosno gneздо Škotlandana.

— Aha.

Bradok je uvideo da sa ovim strancem neće moći da zapodene neki razgovor. Zato se besno okrenuo

i ispljunuo ostatke sažvakanog duvana pa pogledom potražio kočijaša.

— Hej, Bil! 'Ajde, ispregni te rage! Dovešću ti sveže konje.

Čovek u kolima nije ni pogledao izmenu konja. Nije to bilo ništa naročito, ta izmena konja na stanicama, ali bi je putnici obično posmatrali jer je to bila mala promena u jednoličnosti beskonačnog putovanja.

Kada je sve bilo gotovo, vozač je viknuo i konji se odmah pokrenuše. Kočija je pošla i ubrzo nestala u oblaku prašine.

Samo tričetvrt milje istočno nalazio se Markart. Bilo je tačno pola deset, kad je uz škripu amova i dizgina kočija zastala pred zgradom pošte.

Džo Mek Li je umorno klimnuo glavom vozaču koji je silazio sa kola i mahnulo rukom riđokosom službeniku da mu donese poštansku vreću.

Bila je skoro prazna. Kao i obično kada bi je odnosio iz Markarta. Uvek bi više pošte dolazilo nego odlazilo.

— Ti Škotlandani su škrtice — mrmljao je kočijaš u sebi dok je išao prema O'Kiovom „Viski Raju“, gde bi obično popio dupli viski. Uostalom taj običaj kočijaš nije imao samo u Markartu, ali je tu bio najbolji skoč. Nije ni čudo kada se ima u vidu poreklo stanovnika tog grada.

Upravnik pošte je pogledao u kočiju i sledio se. A video je samo jedna leđa. Jedna crna, mršava leđa muškarca koja su se na čudan na-

čin pokrenula kroz otvor kočije.

Stranac je izlazio. Ne sa one strane kako bi to svaki putnik učinio, već sa druge strane prema kolovozu.

Mek Li se uhvati za vrat. Šta li je to bilo sa njim. Kao da do sada nije video nijednog putnika? Ne, ali leđa tog čoveka zaista su ga preplašila!

Lagano je obišao kola i pogledao za strancem koji je malo pognut napred pošao prema hotelu Pata O'Nila.

Kako li je samo išao! Imao je čudno ukočeni hod, kao da je četrnaest dana sedeo u kočiji i kao da su mu se tamo noge ukočile.

Mek Li se toliko zagledao u stranca da se trgao kad ga je riđokosi službenik dotakao i rekao:

— Ima pet pisama, šefe!

Upravnik pošte je pogledao momka i prodrao se:

— Dobro! Gubi se u kancelariju, ja dolazim odmah. Niko te nije ovlastio da svakodnevno brojiš poštu, bivole jedan.

Izgleda da momak nije navikao na takvo ponašanje od inače ćutljivog Mek Lija, pa je sav zajapuren odjurio prema kući.

Mek Li je okrenuo glavu: onda je zinuo i razrogačio oči od iznenađenja. Stranac je nestao sa ulice!

Bilo je nemoguće da je već stigao do hotela.

No, onda se ponovo preplašio. Jer, sada su se otvorila vrata na kočiji sa strane prema Mek Liju, koji se mogao zakleti da su kola posle izlaska stranca ostala prazna, a jedan čovek stupio je na trotoar!

Bio je visok, vrlo mršav, imao je

malo napred pognuto držanje i čudno blede lice. Sivim očima posmatrao je upravnika pošte.

Stranac! Bez sumnje je to bio on.

— Izašao sam na pogrešnu stranu — rekao je promuklim glasom i pružio upravniku svoju kartu.

Mek Li se još nije povratio od šoka, a karta se već našla u njegovoj ruci.

Stranac se pred njim uspravio i Mek Li je video to duguljasto, usko lice sa puno bora. Lice koje kao da je bilo isklesano od šarenog mramora.

Držao je levu ruku u džepu od pantalona. Ne gledajući u upravnika pošte rekao je zapovedničkim glasom:

— Gde mogu da odsednem?

— Pa — odgovorio je Mek Li uzbuđenim glasom — ovaj gradić ne pruža previše mogućnosti. Možda bi bilo dobro... da uzmete sobu kod O'Nila. Zavisi, svakako, i od toga kako dugo mislite da ostanete ovde.

Stranac se ukočeno okrenuo i otišao, a da se nije zahvalio niti pozdravio.

Kao i malo pre, sagnute glave, prešao je preko ulice kao da je brojao kamenje na kolovozu.

Mek Li je progutao knedlu.

— Pat će se baš obradovati — promrmljao je.

*
* *

Pat O'Nil bio je debeo momak, ridokos, kao i mladi poštar, sa dobroćudnim očima i dugim zulufima. Bio je uvek bolešljiv a da nikada zapravo i nije bolestan, plašio se

većito za svoju egzistenciju, bio je ipak najimućniji čovek u gradiću. Uprkos svojih četrdeset tri godine, pre kraćeg vremena, na čuđenje svih sugrađana uspeo je da osvoji srce lepe sedamnaestogodišnje kćerke Džeka Ivernosa, takođe veoma imućnog vlasnika štale za iznajmljivanje i trgovca konjima.

Debeli O'Nil je upravo stajao u holu hotela i psovao jednu od svojih služavki koja, navodno, nije dobro očistila široke stepenice što vode na gornji sprat. Tada se otvoriše ulazna vrata i na njima se pojavio jedan stranac.

Hotelier se okrenuo i radoznalo odmeri čoveka.

— Helou, mister... — rekao je ravnim glasom prilazeći bliže pri čemu je pucketanjem palca i srednjeg prsta zvao služavku.

— Hajde Pegi, uzmi džentlmenov prtljag.

Stranac je podigao ruku i rekao odlučno. — Ja obično sam nosim svoj prtljag.

— Molim, kako želite mister.

— Imate li neku sobu koja gleda na ulicu?

— Slučajno...

— Kako to slučajno? — prekide ga stranac. — Nećete valjda reći da je inače sve zauzeto?

— Pa prilično, ser.

— Hm, to mi se ne dopada.

O'Nil bi najradije rekao: „Ni vi se meni ne dopadate čoveče. Putujte dalje.“ Ali se on savladao i na njegovom licu opet se pojavio smeh.

— Tako loše baš i nije, ser. To su obično mirni ljudi, trgovci na putu, jedan čuvar zakona i nekoliko farmera iz daljnje okoline koji ovde imaju neki sastanak...

Kada je hotelijer pomenuo čuvara zakona, kao da se neka senka pojavila na strančevom licu.

— Čuvar zakona — ponovio je on, — šta će on ovde? Zar je u ovom gradu tako opasno.

— Nikako — požurio je hotelijer da kaže, jer makako da je bio imućan, nije želeo da izgubi ni jedan cent koji bi mogao da zaradi. — To je miran grad. Mister Vinters je ovde morao da ostane samo zato što je uganuo nogu.

Znači, taj čuvar zakona se zvao Vinters, upamtio je stranac.

— Dobro, dajte mi onda ključ — rekao je.

— Molim lepo, a kada budete sišli na ručak možete se upisati — dodao je hotelijer.

Stranac je klimnuo glavom: — Ja ću se odmah upisati.

Prišao je recepciji i uzeo iskrzanu u platno uvezanu knjigu gostiju, mastilo i pero pa uglastim, na levo nagnutim, slovima upisa Džems Keleher, sudija, Grenobl.

Samo što je ovaj ispustio pero pored knjige i okrenuo se, O'Nil je uzeo knjigu i sa neprijatnim osećanjem pročitao one četiri reči.

Sudija! Iz Grenobla. Gde li se to zapravo nalazilo? Čuo je već za taj Grenobl. Patrik O'Nil je odjednom bio čvrsto uveren da je već čuo i za tog sudiju Kelehera, ali đavo će ga znati šta.

Već mu je dosta bilo što se jedan čuvar zakona nalazio kao gost u hotelu, a sada mu je trebao samo i još jedan sudija.

Ali O'Nil je odlučio da se zbog toga ne uzbuđuje.

*
* *

Nešto pre dvanaest časova pojavio se u holu Keleher i video nekoliko ljudi koji su sedeli kod postavljenih stolova.

Hotelijer ga je pozdravio još u hodniku i uputio ga ka trpezariji. Zadovoljno je trljao ruke:

— Već sam rezervisao mesto za vas, mister Keleher!

Sudija je zastao i promrmljao:

— Ja u ovo vreme ne jedem. Tek oko tri sata. I to: nešto bez mesa.

— Ana — rekao je O'Nil razočaran.

Keleher je pogledao u trpezariju, odmerio sve ljude redom, a onda je iznenada dohvatio nešto ispod kaputa. Na iznenađenje prisutnih izvukao je jedan težak revolver, čiji je bubnjić rotirao. Kontrolisao je da li su svi meci bili na svom mestu, pa je onda zavrteo oružjem oko prsta, da bi ga zatim spretno vratio u futrolu.

O'Nilu je zastao dah tokom ove iznenadne demonstracije.

Isto tako osećala se i nekolicina drugih ljudi u trpezariji.

Ne pogledavši nikoga, mršavi, smrknuti čovek je rekao:

— Bez oružja čovek ovde ne može da opstane.

O'Nil se ohrabrio i odgovorio:

— To je u većini gradića na Zapadu tako, vaša visosti, ali ovde, kod nas u Markartu, je drugačije. Vidite li ovde i jednog čoveka sa oružjem?

— To će se uskoro promeniti! — rekao je sudija izlazeći.

— Kako to mislite? — pitao je debeli Škotlandanin.

Keleher je zastao kod tamno zelene zavese i okrenuo svoju usku glavu.

— Ovde očekujem ljude za koje bi bilo bolje da su ostali van grada.

O'Nil je opet zaustavio dah, a onda je prasnuo:

— Bandite?

— Videćete.

— Ali mister... Vaša svetlosti — mucao je hotelijer. — Nećete valjda time nagovestiti da...

Stranac ga je pogledao svojim prodornim očima.

— Da, O'Nil. Upravo sam to hteo da nagovestim!

Posle tih reči se okrenuo i svojim ukrućenim korakom napustio hotelski hol.

O'Nil je izvadio svoju belu maramicu pa obrisao znoj sa lica. Zatim se okrenuo svojim gostima, pogledao u jednog visokog čoveka koji je sedeo za stolom pored prozora i požurio ka njemu.

— Mister Vinters! Jeste li čuli to?

Čovek je prešao rukom preko svojih smeđih brkova, slegao ramenima i klimnuo glavom.

— Svakako, mister O'Nil.

— Imate li vi neko mišljenje o ovome.

— Još kako!

O'Nil je ponovo obrisao sitne graške znoja sa čela.

— On očekuje bandite.

Čuvar zakona klimnuo je glavom i sagnuo se nad svojom supom.

Za ostalim stolovima vladala je mučna tišina. Neka postarija žena je gurnula jednu devojčicu koja je sedela do nje cerekajući se. Jedva je pred njom uspevala da sakrije podrhtavanje svoje brade.

— Jesi li čula šta je rekao, Megi? Znaš li šta to znači? Oni očekuju bandite! I baš sada nas tvoj otac ostavlja ovde same.

Otác je sedeo preko puta, kod „Nemirnog dolara“, i dobro se trudio da starim trikovima drugima, kod kojih je dolar u džepu bio nemiran, izvuče i prebaci ga kod sebe.

O'Nil je pogledao ka jednom stolu desno u uglu. Tamo su sedela dva čoveka koja su se zatekla na poslovnom putu. Boja njihova lica se iznenada izmenila.

— Nemate razloga za paniku, džentlmeni — stenjao je hotelijer. Ponovo je prešao maramicom ispod kragne. — Apsolutno ne postoji razlog za zabrinutost.

Iza čuvara zakona sedeo je jedan mali čovek, koji je od straha ostavio na tanjiru netaknut jagnjeći butić.

— Mister O'Nil, izgleda mi da je sada gotovo sa mirom u vašem Markartu. Bilo je to otvoreno upozorenje! Ovaj čuvar zakona očekuje nemir i gužvu. — Čak ni ovaj čelavi Binson, trgovac žitom iz Lusvila u Teksasu, koji već godinama ovde obavlja svoj posao, nije imao hrab-

rosti da glasnije izgovori ono što su svi mislili.

Pošto se još jednom sladunjavo nasmešio na goste, O'Nil je izašao iz trpezarije. Kad je sasvim bio siguran da ga više nisu videli, pojurio je u kuhinju.

Tamo je surovo odgurnuo služavku koja se sa njim sudarila na vratima, a zatim se spustio na tronožac pored stola.

— Vode, hladne vode — promucio je drhtavim glasom.

Služavka je iz ormana uzela limenu šolju i napunila je vodom iz pumpe. Donela mu je do stola.

O'Nil je naglim pokretom ruke bacio šolju u ugao kuhinje.

— Jesam li ja pas? Viskija.

Služavka je već imala flašu u ruci. Očigledno, očekivala je takvu reakciju. Napunila je čašu do pola i donela je do stola.

— Na koga je to mislio stranac — pitala je glavna služavka.

— Na koga? — O'Nil je naglo podigao glavu. — Ti, prokleta njuškalo.

Zatim je popio viski, poskočio i odjurio napolje.

Izašao je na dvorišna vrata. Da je izašao napred sreo bi jednog živog jahača. O'Nil je pošao sporednim ulicama da bi najzad ušao na kapiju stolarske radionice Džeri Logana.

— Džeri! — vikao je hotelijer trčeći preko dvorišta ka radionici u kojoj je stolar upravo nešto testirao.

— Šta je novo?

— Jedan strani sudija došao je u

grad. On ovde očekuje pojavu bandita.

Grbavom stolaru testera je ispala iz ruke.

— Bandite? — ponovio je Logan.

— Da.

— Koje?

O'Nil je već odjurio dalje, do Mek Intarove kovačnice.

— Šta je? — viknuo je ovaj ne prestajući da kuješ.

O'Nil je prišao bliže Mek Intaru i viknuo mu na uvo:

— Kad ti budu postavili vešala pred radionicu, verovatno više nećeš moći da kuješ.

Gradonačelnik ga je pogledao sa nerazumevanjem, ali je O'Nil već odjurio dalje, do šerifa.

*
*
*

Pokazalo se da taj mali, sedokosi Hilard i nema tako jake živce kao što je to obično želeo da pokaže. Naime, kada je čuo O'Nilov izveštaj progutao je nešto i izvadio lulu iz usta.

— Kako se to desilo? — pitao je iako je svaku reč dobro čuo.

O'Nil se začudio kada je video strah na tom, inače ponosnom, šerifu. Ali ta, ne baš lepa, slika kao da mu je ulivala novu snagu.

On se oslonio svojim debelim šakama o sto i rekao:

— Da Hilard, tako je to. Sada si ti na redu.

— Ja? — šapnuo je šerif.

— Da, zar to još nisi shvatio?

— Šta tu ima da se shvati? Neki stranac je preko, u tvom kavezu za

majmune, govorio o banditima. Hilard je već uspeo da prebrodi prvi strah pa se opet, po običaju, šepurio.

— Majmunski kavez — ljutio se hotelijer.

— Jeste, rekao sam: majmunski kavez! Šta me se tiče šta brbljaju one lopuže što odsedaju kod tebe.

— Još ćeš se ti i te kako interesovati za to brbljanje! Isto kao i tvoj prijatelj Mek Intar koji, verovatno, već negde sakriva svoju lovu i podmazuje svoju zarđalu pušku.

Šerif je podigao glavu.

— Gde se nalazi taj čovek?

— Šta ja znam! Možda u gradskoj većnici, možda kod „Nemirnog dolara“, možda na poštanskoj stanici. Potraži ga!

— To nije moj posao.

— To je tvoja dužnost! Zašto te plaćamo? Valjda ne zato da bi pola dana brbljao sa Mek Intarom za šankom kod Lidžeta? Ili, možda, da gledaš za ludom Ani?

Sada se šerif sav zajapurio od besa. Kako se taj, inače ćutljivi, Patrik O'Nil izmenio.

Mora da se nešto strašno dogodilo. Pored sveštenika i učitelja, Džeš Hilard bio je najtrezveniji čovek u gradiću. Šerif je shvatio šta je stranac nagoveštavao! Ono što se niko nije usudio da jasno izgovori:

Doći će „Sive maske“!

Zar gradić nije već nedeljama čekao na taj dan? Na taj „crni petak“ kada će neko doneti tu vest u Markart?

Prema tome, niko i nije mogao biti tako šokiran što je do toga došlo. A ipak, čovek je imao tako nekakav neprijatan osećaj u stomaku.

Kad je O'Nil otišao mali šerif je ostao da sedi za svojim kancelarijskim stolom zureći ispred sebe.

U njemu nije više bilo ničeg herojskog. Ništa više nije ostalo od tog, nekada hrabrog, odlučnog i hladnokrvnog čuvara zakona, koji je jednim metkom smaknuo divljeg Berta Fortsajta. Od čoveka koji je od tada živeo obasjan oreolom slave, koja mu, zapravo, nije ni pripadala. Jer, onaj pucanj na Fortsajta bila je srećna okolnost. A tada je protiv sebe imao samo jednog jedinog čoveka i to — alkoholičara.

Sada je bilo sve drugačije. Ako budu došli oni, čije ime se niko nije usuđivao da izgovori, onda će ih biti nekoliko desetina.

Ta pomisao bila mu je strašna i prosto ga je gušila.

Oni su svuda dolazili, promuklo je Hilard šaputao sam sebi dok je rukom stezao svoju ugašenu lulu. Zašto ne bi došli i ovamo?

I, koga će najpre potražiti? Mene, šerifa! Strelca... Odmahnuo je rukom jer je znao da je sam. Strelac! — rugao se sam sebi dok je ustajao prilazeći prozoru. Ti si star čovek, ti matori psu, šerife Hilard! Prvi revolveraš na koga bi naišao mogao bi te oduvati! A ti to dobro znaš.

Napustio je kuću i zastao pod nadstrešnicom.

Začudoeno je osluškivao prema kovačnici odakle se nije više čulo lupanje čekića u nakovanj kao što bi to obično bivalo svakog dana, do kasno popodne.

Šta li se dešava?

Šerif se osvrtao na sve strane. Po-

vukao je futrolu sa revolverom napred. Bio je to pokret koji već godinama nije čuo. Zatim je pošao ka ulazu u kovačnicu.

Video je gde čekić leži pored nakovnja. U peći se žarila jedna potkovica. Ali kovača nigde nije bilo.

— Znači i ovde je bio — razmišljao je glasno Hilard.

Izašao je iz kovačnice pa pošao pravo ka „Nemirnom dolaru” da bi potražio spas u nekoliko čašica, što mu je sada i te kako trebalo.

Tako je to bilo u podne, 11. januara, sa najvažnijim čovekom Markarta. Tako su stajale stvari u gradiću koji je vođa „Sivih maski” smatrao neosvojivom tvrđavom.

*
* *

Kada je Hilard otvorio vrata točionice video je kod šanka dve prilike. Krupnog kovača i debelog O'Nila.

Stajali su ćutke, jedan do drugog, očigledno obuzeti željom da i sami podignu svoj moral.

Hilard je tiho zatvorio vrata za sobom. Otišao je dalje.

— Jesi li ga video? — pitao je debeli O'Nil gradonačelnika.

— Naravno — mrmljao je Mek Intar ljutito — pa ogledalo iza šanka je dovoljno veliko.

Hilard nije morao da ide daleko. Preko puta, nalazila se druga krčma: „Viski raj” Danijela O'Kija.

Čelavi div stajao je iza šanka i zurio u čoveka koji se nalazio levo od njega, za pultom, i posmatrao viski u čaši kao da je piće bilo otrovano.

Stranac je ovde bio već prilično dugo. Poručio je piće ali ga još nije ni okusio. Takve ljude vlasnik krčme nije voleo. Inače, O'Ki je važio kao najškrtiji čovek ovog naselja Škotlandana.

Poruče piće za dvadeset centi — razmišljao je krčmar dalje u sebi — stoje sat i po ili još i duže, okuže mi vazduh nekim lošim duvanom, besplatno se greju i čekaju na ljude koji će im pokloniti neko piće.

Upravo u tom trenutku došao je Džes Hilard.

O'Ki je samo za trenutak pogledao u njega a zatim je opet nastavio da posmatra stranca. Jer, da gleda šerifa bilo je daleko manje interesantno. Hilard je za njega bio beznađan slučaj, jer je svoje pare ostavljao preko, kod Lidžeta, u „Nemirnom dolaru”. Ovamo bi dolazio samo onda kada bi se posvadio sa Lidžetom ili nekim momkom.

— Jedan viski — rekao je Hilard postavivši se uz šank. Tek je tada primetio stranca. Obuzeo ga je neki strah.

Kad je O'Ki dodao viski Hilardu, ovaj je uzeo čašu u ruku i, istovremeno, oštro počeo posmatrati stranca.

— Izgleda, mister, da ste stranac u gradu? — pravio se nevešt mada je odmah znao da je ovaj bledoliki bio „onaj” sudija...

Keleher je podigao glavu. Njegove sive oči prosto su se upile u naborano Hilardovo lice.

— Vi ste šerif — upitao je ne osvrćući se na njemu postavljeno pitanje.

Hilard je osetio kako ga u grlu nešto guši. Do đavola! Ala je taj čovek imao glas! Išao mu je na živce.

— Da, sudijo — odgovorio je ma-
da bi najradije sam sebi opalio ša-
mar zato što je rekao „sudijo”. Pa
malo pre ga je pitao da li je stra-
nac, a sada je već znao ko je.

Keleher se pakosno nasmejavao na
ovaj šerifov kiks.

— Znači da me već znate, šerife.
Utoliko bolje. Onda možemo da ušte-
dimo duge govorancije. Dakle kako
ovde stoji sa građanskom samood-
branom?

— Sa... čime? — mucao je Hi-
lard.

— Kako stoji sa građanskom sa-
moodbranom — ponovio je sudija.
— Sa ljudima koji će u slučaju ne-
ke opasnosti stajati uz vas?

Hilard je nešto progutao. Građan-
ska samoodbrana? Tako nešto nije
u Markartu ni postojalo. A do
danas je sasvim bio uveren da im
to uopšte nije ni potrebno.

Do danas! ~~U~~ ^Ustina to se iznenada
izmenilo.

— Da, sa tim je u redu, vaša
svetlosti — promucao je i zatražio
još jednu čašicu.

Tada je Keleher podigao čašu, ot-
vorio svoja jeziva, tanka, usta i sa-
suo piće u grlo.

— Još jedan, ali bolji! — rekao
je krčmaru.

O'Ki još nije shvatao.

— Najpre ćete platiti prvi, mis-
ter.

Tada je Hilard viknuo na njega.

— Jeste li poludeli, O'Ki? Pa to
je sudija...

— Baš me briga ko je! Ima da
plati pre nego što dobije drugi —
insistirao je gostioničar.

Na Keleherovom licu se pojavio
smešak koji nije obećavao ništa
dobro.

— Pustite ga, šerife. Taj će biti
manji od makovog zrna kada mom-
ci budu došli ovamo!

O'Ki je podigao obrve i pogledao
Hilarda.

— O kome to ovaj govori?

Hilard je tresnuo četiri novčića na
šank i viknuo na njega:

— O „Sivim maskama”! Tako, sa-
da konačno znaš! Balvane jedan! On
govori o banditima o kojima šapuće
čitav Markart, samo Danijel O'Ki
to još nije mogao da shvati.

Tada je gostioničar ispod šanka
izvukao jednu flašu sa specijalnim
viskijem pa je i sebi nasuo jednu
čašu.

Kad mu je šerif brzo pružio svoju
čašu stara škrtica je odmahnuła gla-
vom.

— Nema od toga ništa! Gle, be-
zobrazno hoćete da iskoristite situ-
aciju.

Tada je prišao Keleher. On je be-
zobzirno odgurnuo malog čuvara za-
kona pa je stavio svoju čašu pred
krčmara. Fiksirao ga je svojim si-
vim očima.

O'Ki je buljio u njega kao da pred
sobom vidi neku avet. Onda je na-
jednom nagnuo flašu i nasuo u čašu.

Hilard je nemo posmatrao tu sce-
nu osećajući u sebi neku nelagod-
nost.

Taj sudija je umeo da postupa sa
ljudima. Do đavola, to mu se mora

priznati! Takvi ljudi su potrebni kada se radi o banditima kao što su „Sive maske“.

A da li bi se sudija uopšte borio protiv bande? Šta bi on radio kada bi oni došli? Zašto je, u stvari, došao?

Keleher kao da je sa zapanjenog šerifovog lica pročitao šta je ovaj razmišljao.

— Čekam ovde svoje ljude i mi ćemo učiniti sve što budemo mogli. Bilo je gradova u kojima se nije moglo ništa uraditi. Mrtvih je uvek bilo. A momci pucaju onoliko koliko dobiju dolara. Ako ih je malo, onda su lenji. A ako ih ima dovoljno, onda su brzi.

Hilard nije shvatao ni jednu reč.

Tada je Keleher još jednom pružio krčmaru svoju čašu.

Ovaj je sada sipao iz prave flaše. Keleher je nazdravio šerifu ne osvrćući se što je pred ovim stajala prazna čaša.

— To su iskusni borci. Mislim, ti ljudi koje je postavio guverner. Ali, na žalost, slabo su plaćeni. Ja tu ne mogu ništa. Mislim, sa momcima, to treba uvek da srede oni koji su u opasnosti.

Šerif je počeo da shvata. To saznanje mu je sa jedne strane predstavljalo olakšanje, ali sa druge bilo mu je još teže. Znači, ovaj sudija će se boriti protiv „Sivih maski“. A on nije sam. Čeka svoje ljude. To je, dakle bilo dobro. Džes Hilard je u mašti već video sebe samog, na ulici, dok su jahači „Sivih maski“ kao talas nailazili glavnom ulicom prema njemu.

Ali ono što mu se nije dopadalo bila je to činjenica da taj sudija Keleher i njegovi ljudi ne rade džabe. Da njihova borbenost zavisi od svoje dolara kojima će biti isplaćeni.

To je za Markart bilo loše. Za taj grad Škotlandana! Ovde bi već svako dete triput okrenulo crveni cent pre nego što bi ga potrošilo a da ne pominjemo odrasle. Da li će se građani Markarta moći odlučiti za to da plate nekolicinu revolveraša koji prate jednog sudiju?

Da se radilo o revolverašima to je šerifu bilo jasno. Ko bi se inače prihvatio takvog posla.

Zašto sudija nije hteo da sarađuje sa onim čuvarem zakona, jahačem državne policije? Ili je Keleher bio mišljenja da jahači državne policije moraju i onako učestvovati u borbi, a da ne budu posebno pozvani na to?

O tome je razmišljao taj škotski šerif Džeš Hilard. Tog trenutka nije ni slutio kako je u stvari bio na pogrešnom putu...

*
* *

Nešto posle dva sata Hilard se prepao. Sedeo je za svojim pisaćim stolom u trenutku kada se začuo topot više konja.

Poskočio je i potrčao do prozora ali se, takođe, odmah povukao.

Glavnom ulicom, sa zapada, nailazila su tri jahača. Bili su to ljudi sa prašnjavim licima i bezizražajnim očima. Oni su više ličili na bandite nego na neke poštene ljude!

Kada su stigli do šerifove kance-

larije, sa druge strane, iz „Viski raja” izašao je sudija. Zastao je pod nadstrešnicom. Ruke je gurnuo u džepove i raširio noge.

Trojica jahača zaustavila su svoje konje nonšalantno sedeći na svojim sedlima.

Jedan od njih, visok plavokosi momak isto takve brade i hladnih svetlih očiju, oslonio se levom rukom o sedlo i odgurnuo šešir sa čela.

— Eto nas.

Keleher je lagano klimnuo glavom.

— Da, stigli ste.

— Gde ćemo se smestiti — pitao je onaj plavokosi.

Ne odgovorivši mu, sudija je pogledao drugog jahača. To je, opet, bio momak od oko devetnaest godina, ovalna lica. Na sebi je imao crni šešir i crvenu maramu oko vrata.

— Zašto dolazite tek sada Ed — pitao je Keleher.

Ed se glupo cerekao i palcem pokazao prema trećem jahaču.

— Džek zna odgovor.

Džek je imao možda trideset godina. Bio je obučen u kožno odelo, a o svakom kuku visio mu je po jedan revolver. Lice mu je upadljivo bilo rošavo i nije baš ulivao mnogo poverenja. Činilo se da je stalno žvakao duvan.

— Zaustavljeni smo.

— Tako?

Tada je opet rekao plavokosi:

— Put je bio prilično dalek i sada smo žedni.

Keleher se ponovo oglasio:

— Tako?

Onda je iznenada klimnuo glavom, izvadio desnu ruku iz džepa i pokazao palcem preko ramena.

— Ovde se može naći dobra kapljica.

Ljudi su ukrućenih nogu sjahali sa konja.

Kada su stigli do stepenica prema nadstrešnici sudija je glasno rekao:

— Pazite kako se ponašate! Zna-te šta nas ovde čeka!

Hilard, čija su vrata od kancelarije stajala otvorena, čuo je svaku reč.

Znači, to je bila sudijina garda! To su bili ljudi sa kojima je Keleher trebao da se suprotstavi „Sivim maskama”. Dakle, o tome bi morao obavestiti gradonačelnika i on treba da donese odluku. Ili će grad platiti za tu pomoć ili će je se odreći.

Sat i po kasnije, savet građana doneo je odluku da treba ustrajati u običajima škotskog naroda i „ne rasipati niti jedan cent.” Ako treba da se brane, onda će se grad sam braniti.

Kad se Hilard spuštene glave vratio u svoju kancelariju, zastao je pred pragom. Video je par prašnjavih čizama, a kad je podigao glavu ugledao je avetinjsko lice Kelehera.

— Dakle?

Hilard se zagrcnuo.

— Šta dakle?

Sudijino lice se razvuklo:

— Koliko?

— O čemu to govorite, mister Keleher?

— O parama koje će grad plaćati mojim pomoćnicima.

Hilard je lagano prošao pored njega u kancelariju. Stao je za sto i klimnuo glavom.

— Žao mi je, mister Keleher, ali Markart neće ništa plaćati.

U sivim sudijinim očima bljesnu bes.

— Onda će propasti!

— Možda — pokušao je Hilard da izgovori što ravnodušnije. — Grad će umeti i sam sebi da pomogne. Tako misli gradonačelnik. I ostali su bili istog mišljenja. Markart je do sada uvek umeo sam sebi da pomogne. Pri tome će ostati i ubuduće.

— Da li je to i vaše mišljenje — pitao je sudija osorno.

— Moje mišljenje u tom slučaju nije važno — izbegao je šerif odgovor.

— Nisam pitao da li je vaše mišljenje važno, nego šta vi o tome mislite.

— Svoje mišljenje ću, sudijo, zadržati za sebe. Baš zato što nije važno — progundao je Hilard.

Ne gubeći ni trena, Keleher je i-zašao napolje.

Tek sada se šerif uhvatio za vrat. Do đavola! Imao je neki neprijatan osećaj u grlu. Ako dobro promisli, ta tipično škotska odluka saveta građana bila je ludost. Ko će se suprotstaviti „Sivim maskama“ kada one budu došle? Zar savet građana? Ti stari momci jedva da su još mogli ići uspravno, a da ne pomene još i to kako bi i iz kakvog oružja pucali ako bude zatrebalo.

Od koga onda sve zavisi? Od njega, od šerifa! Od čuvara zakona kome gradska kasa nije dozvoljavala ni jednog pomoćnika.

Hilard je pokušavao da se teši

sa dve stvari. Prvo, sa nacionalnim pićem svoje domovine, pravim skotchem; i, drugo, sa nadom da možda „Sive maske“ neće ni doći.

Ali one su došle. Još istog dana.

•
• •

Bio je sumrak kada je naišlo sedmoro jahača. Bili su to ljudi na kojima ne bi bilo ničeg naročitog, da im donji deo lica nije bio prekriven sivim maramama.

Čutke i bez žurbe jahali su, jedan uz drugog, glavnom ulicom Markarta.

Čitav grad zaustavio je dah.

Dakle, došao je taj trenutak koga su se toliko plašili!

Bez ikakve opomenel

A tog jutra došao je i taj sudija sa nekolicinom pomagača koje je sakupio, sa predlogom da za sebe i svoje ljude izvuče nekoliko dolara. To, uostalom, i nije bio tako nepravilan predlog. Konačno, ti momci bili su spremni da se suprotstave ovoj hordi koja je nailazila.

Za nekoliko dronjavih dolara!

A sada su „Sive maske“ dojahale kao da su bile u nekoj šetnji.

Svoj dolazak su davno bili najavili, ali u to niko nije poverovao. Ta pomisao nikako nije htela da uđe u tvrde glave stanovnika Markarta.

A sad su bili tu.

Ukočeni od straha stanovnici su buljili kroz spuštene zavese na ulicu.

A onda se dogodilo nešto od čega im je zastao dah.

Džes Hilard ih je čekao. Pošto je sudija otišao, bio je siguran da će oni doći. Možda su znali da je Keleher ovde i da hoće da ih zaustavi. Sigurno ne bi došli tako otvoreno da je on, na ulici bio sa svojim ljudima.

Hilard je stajao tri jardi iza otvorenih vrata zureći u otvor između dve daske na podu.

— Znači gotovo je, stari momče — rekao je samom sebi. — Brzo je došlo. Vrlo brzo!

Dobro! Dobro je ono što se brzo dešava, jer je period straha kratak. A strah je bilo najgore osećanje na kugli zemaljskoj. Do te mudrosti je pedesettrogodišnji Džes Hilard već odavno bio došao: Bolest i smrt nisu loši, niti beda i siromaštvo, samo strah — on je najgori!

A sada straha u njemu nije bilo. Trenutak je došao.

Ubeđen u to, da je došao njegov poslednji trenutak, naglo se pokrenuo.

Ovde ne može ostati, rekao je sebi Hilard. Jer, šerif koji se zavuču u svoju kancelariju kada banditi dolaze u grad, taj više nije šerif.

Šta onda može da izgubi?

Izašao je pod nadstrešnicu i pošao ulicom krupnim koracima, dok su njegove mamuze resko odjekivale. Zastao je na sred kolovoza raširenih nogu i opuštenih ruku.

Odlučnim pogledom je gledao u susret jahačima koji su nailazili.

Do đavola, sto puta je sanjao taj

trenutak. Smatrao ga je nekom vrstom delirija, ali je sada to bila stvarnost!

Eto ih gde dolaze, a lica su im bila prekrivena sivim maramama. Posmatrali su ga nemilosrdnim hladnim očima.

Džes Hilard je najednom bio opet onaj stari Džes Hilard, onakav kao što je bio pre četvrt veka, kada se preko, u Teksasu, borio protiv Leut Andžera i Normana Lupina, koje je sa dva metka poslao u uličnu prašinu; koji je u Markartu brzo svršio stvar sa Bertom Fortsajtom i koji se nije libio da ode do „Nemirnog dolara“ kada su mu javili da tamo sedi Fin Klanton.

Jahači su zaustavili konje tek na pet jardi pred njim.

Zavladala je grobna tišina.

Tada je jedan od jahača podigao glavu. Neki dežmekast čovek sa snažnim ramenima i uskim očima!

— S puta!

Te reči su muklo zvučale pod maramom.

Džes Hilard se nije pomakao.

— Ko ste vi? — pitao je ledenim glasom koji je meštanima, onima što su ga slušali, digao kosu na glavi.

Džimu Mek Intaru, koji je od uzbuđenja drhtao celim telom dok je stajao iza zatvorenih vrata svoje radionice, curio je znoj niz čelo.

Hteo je da istrči napolje i da Hilarda otera sa ulice! Zar ne oseća kakvu to igru igra, da više nema šta da pita? Da se dogodilo ono čega su se svi oni uvek plašili. Svi oni

koji nisu imali para za sudiju i njegovu momčad.

Jahač koji je pozvao Hilarda da se ukloni sa puta viknuo je opet.

— Ne tiče te se! Skloni se sa puta!

— Varate se, mister! Mene se to još kako tiče ko dolazi u grad. A ljudi koji su tako maskirani u ovoj zemlji uživaju prokleta rđav glas.

Tada je ruka bandita poletela ka revolveru.

Odjeknuo je prvi pucanj.

Džes Hilard je potegao istog trenutka ali samo je za delić sekunde kasnije opalio.

Onda se zateturao i pao na kolena.

— Lešinari — izgovorio je promuklo dok mu je na usta potekla krv i pre nego što je pao u prašinu ulice.

Na iznenađenje sviju, i bandit je skliznuo sa sedla. Ostao je da leži u prašini raširenih ruku, samo pet jardi od Hilarda.

Tada je jedan drugi bandit skočio iz sedla i nagnuo se nad svojim drugom. Podigao je njegovu levu ruku a onda je spustio da padne.

Tog trenutka se Hilard još jednom uspravio o desni lakat.

Bandit je potrčao prema njemu i podigao nož.

Drhteći od besa Mek Intar nije mirno mogao da posmatra tu scenu kroz odškrinutu kapiju. Otvorio je vrata i poleteo na bandita da mu i ovako nenaoružan prepreči put.

Ovaj se bacio na njega.

Udarilo je u stenu od čoveka. Poput medveda, snažni kovač ga zgrabio, podigao i bacio o jedna kola.

Sledećeg trenutka ruke bandita poleteše ka revolverima.

Mek Intar je viknuo: — Keleher! Satano! Gde si sa svojim tipovima! Izadite napolje! Lova će vam biti plaćena.

Tada su se otvorila vrata saluna i Keleher se sa svojim pratiocima pojavio na verandi.

— Momci, čuli ste šta je rekao gradonačelnik. Dakle, na posao.

Na ulici je odmah započela pucnjava.

„Sive maske” su u divljoj jurnjavi okrenuli svoje konje i odjurili.

Keleherova družina je ležala u zaklonu iza buradi i stepenica i pucala još uvek.

Sudija je ostao kod nadstrešnice držeći ruke u džepovima od pantalone.

Pucnjava je prestala. Nad ulicom se lagano dizao oblak barutnog dima.

A usred glavne ulice ležao je šerif Džes Hilard. Bio je mrtav.

Bandit koga je hrabri šerif u poslednjem okršaju skinuo sa sedla, pratio ga je na putu do večitih lovišta.

Keleher je lagano pošao niz stepenice i prišao Mek Intaru koji je pazio na čoveka što je onesvešćen ležao pored kola. Sudija mu je ispružio desnu ruku.

Gradonačelnik bi najradije pljunuo u nju.

— Šta je — mrmaljao je on. — Sačekajte čoveče! Ili mislite da ću vam pobeći?

— Novac do osam mora biti kod mene — rekao je sudija resko.

— Da, da!

Mek Intar je pošao prema banditu koga je udesio pa ga je podigao. Prebacio ga je preko ramena i odvukao preko ulice. Kad je prolazio pored Hilarda, zastao je. Srce mu se zgrčilo. Tek sada mu je sasvim bilo jasno da je taj čovek, koji je mrtav ležao na zemlji, bio njegov jedini pravi prijatelj koga je imao.

I to: da ih je sve postideo taj mali, sedi Hilard!

Mek Intar je pošao dalje.

Odveo je zarobljenog bandita u zatvor. Zapravo, pravog zatvora u Markartu nije bilo. I tu su škrtice štedele. Iza kancelarije šerifa bile su napravljene dve ćelije koje su bile odvojene od drugog dela prostorijske sa rešetkama. To je bilo sve.

Kada je Mek Intar opet izašao na ulicu dva mrtvaca su još ležala tamo.

A preko, kod nadstrešnice, stajali su Keleher i njegovi ljudi.

— Nemojte zaboraviti na novac, gradonačelnice — viknuo je sudija promuklim glasom. Nemojte zaboraviti da bi bez ovih momaka sada i vi ležali ovde.

Mek Intar je pogledao prema svojoj kući, a iza spuštene zavese opazio je blede lice svoje žene. Prešao je rukom preko čela i spustio glavu.

— Džes — promrmľjao je.

Nikada ne bi došao na pomisao da je sam sa tim hrabrim šerifom odbio napad! Da su „Sive maske“ toliko bile pod utiskom tog otpora da su napustile borbu. I da je paljba tih „sudijinih ljudi“ bila samo blef — jer su Keleher i njegovi po-

moćnici bili i sami članovi „Sivih maski“!

Veliki vođa je sve veoma rafinirano pripremio da bi se domogao tog tvrdokornog gradića. Ideja sa sudijom i njegovim ljudima bila je tako prefrigana da je Škotlandani nisu prozreli.

Vođa „Sivih maski“ je ovako kalkulirao: kada Keleher bude u gradu i kada ljudi budu poverovali da ga trebaju ali i kada ga se istovremeno budu plašili, neće potrajati dugo do trenutka kada će grad moći otvoreno tiranizirati!

Otpor šerifa nije za bandite bio neočekivan ali zato je to bila smrt vođe grupe Bili Alermana.

Keleher je stajao za šankom u „Viski raju“ i sa nelagodnim osećanjem prešao rukom ispod njegove ne baš tako čiste košulje.

Kako li će vođa prihvatiti to što je Alerman pao?

Do đavola, ko bi to očekivao da će taj žilavi šerif tako brzo potegnuti.

Šerifova smrt bila je planirana. To je trebalo da preplaši ljude.

Ali što je Alerman pri tome stradao, to je nekadašnjem sudiji Keleheru iz Grenobla zadavalo velike brige.

Taj bledoliki bandit, Keleher, je zaista nekada bio sudija, sve do dana kada je jednog na smrt osuđenog pljačkaša banke pustio da pobegne za tri hiljade dolara. Tada ga je u tome uhvatio jedan savestan šerif: zvao se Erp, Morgan Erp, brat Vajata Erpa, on je tada u Grenoblu nosio zvezdu. Nikada taj sudija, koji se od tada nalazio u begstvu, neće

Erpovima zaboraviti onaj čas kada su ga poterali iz njegovog sigurnog gnezda i iz njegove udobne fotelje.

Kada je krčmar pošao u kuhinju da bi poručio večeru za džentlmene, plavokosi desperados Džoni Lauton šapnuo je sudiji pored koga je stajao oslonjen o šank:

— Glupa stvar ovo sa Alermanom.

Keleher je odgovorio besno:

— Zaveži gubicu, idiote!

Tada je onaj rošavi bandit, Džek Doner, prosiktao.

— Za to će nam ove lopuže dobro platiti. Ja ću lično gradonačelnika tako napuniti olovom da će udvostručiti svoju težinu.

Edvard Višer, mladić sa crvenom maramom, je takođe progovorio:

— Ne znam šta vam je. Pa sve je u redu. Šerif je mrtav, a mi sedimo u gradu. Što je jedan od nas odapeo, to je rizik! Šef će na svaki način noćas biti u hotelu sa čovekom iz Valdoste.

*
* *

Grad je od straha zamukao. Kuće kao da su se skupile poput pokislih preplašenih životinja, a ljudi su izbegavali da izlaze na ulicu.

Pat O' Nil je ostavio kuhinjska vrata malo otvorena pa je tako posmatrao ulaz u hotelski hol.

Ono čega se plašio dogodilo se nešto pre ponoći. Ulazna vrata su se naglo otvorila i na njima se pojavio sudija Keleher.

Držao je vrata otvorena da bi

unutra propustio svoje ljude. U holu su pošli prema recepciji.

— O' Nil — viknuo je sudija.

Hotelijer je glavom udario u kuhinjska vrata. Tako je naglo hteo da posluša „spasioca grada”.

— Tri sobe — naređivao je Keleher. — I još nešto: noćas će doći još dva moja čoveka. Jedan je iz Vlade, pukovnik Grafina, a drugi je njegov adutant. Za njih dvojicu se moraju isprazniti najbolje sobe, jasno?

Hotelijer je uveravao Kelehera da će biti sve uređeno.

Ali Keleher nije ni sačekao odgovor. Bio je već kod stepenica kad se još jednom okrenuo i rekao zapovedničkim glasom:

— Nije potrebno da bilo ko bude budan. Moje ljudi će se pobrinuti za stražu. Pukovnik ne voli da ga ometaju.

Bilo je nešto pre jedan kada je pukovnik došao.

Ušao je kroz zadnja vrata; zatim je prošao kroz mračni hodnik, do stepenica, gde je zastao.

Na sebi je imao kapuljaču... koja mu je dopirala do ramena. Napred je imala dve rupe za oči i crni vrh.

Bio je to veliki vođa „Sivih maski”!

Tu je stajao čovek koga je maršal Erp već nedeljama gonio, koji mu je gore kod Tombstona samo za dlaku umakao! Ali takvu je samo kapuljaču sa crnim vrhom maršal uspeo da uhvati a šef zloglasne bande uspeo je da mu pobegne.

Sada je stajao ovde, sa kapuljačom kroz čije proreze su gledala

dva tamna blistava oka, i rukom dao znak Džeku Višeru koji je pospan čučao kod vrata.

Višer je poskočio i zapanjeno buljio u pojavu koja je na sebi imala nečeg avetinjskog. Samo je slaba svetlost iz hola osvetljavala misterioznu pojavu šefa te velike bande.

Ali bandit Višer ga je prepoznao. Iako ga nikada još nije video.

Bos ponovo puknu prstima. Pri tome je pokazivao na lampu u recepciji koja je imala zeleni abažur.

Višer je shvatio i pojurio ka pultu i ugasio svetlost.

Sada je još samo gorela jedna tako da je hol utonuo u polumrak.

Čovek u kapuljači je još uvek stajao u hodniku koji je vodio u dvorište.

Višer je kao opčinjen buljio u njega ne usuđujući se da izgovori ma i jednu reč, a još manje da priđe vodi.

Bila je to jeziva scena.

Tada je čovek u kapuljači kratko klimnuo glavom i rukom dao Višeru novi znak: gubi se napolje, pred vrata.

Bandit je opet shvatio pa se sklonio.

Vođa se okrenuo i pošao ka dvorišnim vratima. Odmah se vratio sa teretom koji je nosio u ruci.

Patrik O' Nil, koji je do pola dvanaest čučao u tamnoj komorici za metle pa je kroz jednu kao palac veliku rupu posmatrao hol i ulaz u kuću, mislio je da sanja.

Da li je to bila neka avet — pitao se debeli hotelijer.

Tamo, na ulazu, stajao je čovek u sivoj maski i izdavao jednom od sudijinih ljudi nema naredjenja, koja su bila brzo izvršavana!

Patrik O' Nil nije bio tako naivan da nije shvatio šta predstavlja pojava tog maskiranog čoveka.

Sve je shvatio sa zaprepašćenjem. Vođa te strašne organizacije nalazio se u njegovoj kući!

I Keleherovi ljudi su mu se pokoravali.

Znači... i oni pripadaju bandi. I Keleher? I on je, takođe, pripadao „Sivim maskama“.

Tako je hotelijer shvatio: „Sive maske“ su se nalazile u gradu! Sam Keleher ih je doveo ovamo!

Šum na ulaznim vratima zaustavio je dalji tok njegovih misli. O' Nil je video kako čovek u kapuljači vuče nešto uz stepenice skriveno ispod jednog ćebeta.

O'Nil se znojio. Stepenice je mogao samo nejasno da vidi. Isto tako, i čovek koji je brzim, sigurnim koracima išao preko debelog lauftepiha i nosio svoj teret.

Na svaki način, teret je morao biti težak. Po izgledu je to mogao biti i neki čovek!

Mrtvac! Hotelijer je uplašeno uzdahnuo.

Čovek na stepenicama je za trenutak zastao. Brzo je spustio svoj teret i munjevito se okrenuo. Revolver je bljesnuo u njegovoj ruci, a petrolejka pored ulaza se ugasila.

O' Nil je sa obe ruke pritisnuo usta.

Gušio ga je smrtni strah.

Uprkos munjevite reakcije čoveka u kapuljači, hotelijer je za trenutak

uspeo nešto da vidi: jednu ruku, ljudsku ruku, koja se pojavila ispod čebeta i koja je ležala na crvenom čilimu. Bila je to vitka, nežna, bela ruka, gotovo dečja ili neke žene?

O' Nil je izgubio svest. Njegovo teško telo palo je napred i vrata komorice su se otvorila.

Čovek u kapuljači je sišao niz stepenice i zastao pored nepomičnog tela, opipao ga, pa se opet uspravio.

Činilo se da vođa „Sivih maski” i u mraku vidi, poput mačke. Mirno se okrenuo i opet je pošao uz stepenice.

•
• •

Mek Intar je bio budan. Nemirno je ležao na svom krevetu u trenutku kada je, kao iz daljine, do njegovog uha dopro pucanj.

Brzo se obukao i pošao na ulicu.

Vladala je tišina. Napregnuto je osluškivao pa je čuo tiho kašljanje čoveka koji je stajao pred ulazom u hotel.

Mek Intar je tiho pošao napred, ali da bi se prišunjavao bio je suviše nezgrapno i težak.

Iz sporedne ulice se popeo na verandu hotela gde je video jednog čoveka oslonjenog o stub nadstrešnice. Video je još nešto: da u hotelskom holu više nije gorelo ni jedno svetlo.

Ta okolnost je gradonačelniku odmah bila sumnjiva. Ma koliko da je, Pač O' Nil bio štedljiv i škrt, ipak je mala petrolejka pored ulaza uvek bila upaljena i gorela je cele

noći. Tako je to bilo od postojanja hotela. Njegov vlasnik time nije hteo samo da podvuče klasu svog hotela. Svetlost je trebala da strancu u prolazu pokaže da bi tu mogao dobiti slobodnu sobu.

Mek Intar je pošao prema mračnom ulazu u hotel.

Tamo mu se iznenada na putu isprečio Višer.

Gradonačelnik nije bio čovek koji bi sada postavljao neka pitanja i oklevao. Sem toga, u njegovoj ruci video je revolver.

Desperados Edvard Višer jedva da je nešto osetio. Poletio je unazad i pao bi uz tresak na pod verande da ga jedan čovek nije prihvatio.

Kovač je zapanjeno pogledao tog čoveka.

— Oče, zar vi?

— Da, ja — šapnuo je sveštenik.

— Šta tražite ovde?

— Bilo mi je sumnjivo da svetlost ne gori pred hotelom, kada sam malo pre nailazio iz Ulice Holger. Bio sam kod stare Babit. Njen zet je mislio da je ona... Tada sam video ovog čoveka ovde.

— Dodite, moramo ga odvući preko u zatvor!

Pošto su to uradili, prodrli su u hotel.

Zar je taj, inače tako oprezan i prefrigan, vođa „Sivih maski” ostavio samo jednog i to tako nepouzdanog stražara?

Naravno da nije!

Kada su ova dva čoveka stigla usred mračnog hola hotela, kod stepenica je bljesnula svetlost. Ona je

osvetlila mršavi lik sudije Kelehera koji je stajao pored nepomičnog tela jednog čoveka pred vratima komore za metle.

Kao da su bili srasli sa zemljom stajala su dva čoveka i buljila u sudiju.

— Pa to je... O' Nil — zastenja gradonačelnik.

Sveštenik je polagano pošao napred, iako je isto video što je i Mek Intara zaustavilo: naime, revolver u sudijinoj ruci.

— Šta hoćete — čuo se mukli glas sa stepenica.

Božji čovek se nagnuo nad beživotnim telom hotelijera.

— Da se pobrinem za tog čoveka. On je građanin našeg grada.

— On je to bio — izgovori ledenim glasom Keleher.

— Da. On je mrtav.

Tada je Mek Intar pojurio, ne obazirući se na revolver, odgurnuo sveštenika u stranu i zagledao se u O' Nilovo telo.

— On je ustreljen! Čuo sam pucanj.

Keleher je jače odvio fitilj na lampi.

— Pregledajte ga.

— Ja nisam lekar — promrmljao je gradonačelnik.

— Napred! — Keleher je pri tome nategao oroz revolvera.

Tada Mek Intar podiže pogled.

— Jeste li poludeli čoveče? Kako se to ovde ponašate? Šta će taj revolver u vašoj ruci? Zar nam nije bilo dosta od provale „Sivih maski”? Sklonite tu pucaljku, čoveče.

Tada je Keleher ispod košulje iz-

vukao jednu maramu koju preko dana nije nosio.

Bila je to siva maska!

Gradonačelnik se zablenuo u njega.

— Mora da ste poludeli, Keleher! Šta će vam ta ludorija?

— To nije nikakva ludorija, Mek Intar.

Te reči su bile izgovorene sa takvom tvrdoćom, da je drugi građanin Markarta odmah sve shvatio: „Sive maske” bile su u gradu.

I taj sudija Keleher, pripadao je njima.

Markart je totalno bio iznenađen pa se direktno predao protivniku. Kakve li ironije! Kakve ludosti!

Mek Intar se naglo okrenuo i pojurio ka vratima.

— Stoj! Kuda?

Ne okrenuvši se, ogromni kovač je promrmljao:

— Na poštu!

— Tamo će vas pozdraviti jedan od naših ljudi.

— Onda ću otići do...

— Kuda — upitao je opet Keleher ironičnim glasom.

Kovač se sasvim lagano okrenuo. Poput ustajalog olova, do svesti mu je doprla užasna istina.

Sada je gotovo!

Ne samo da su kod nas, već su i oko nas, opkolili su nas i hoće da nas unište.

*
* *

Ovo saznanje obuzelo je u ranim jutarnjim časovima, dvanaestog januara, čitav Markart.

Od tog ponosnog i gordog grada ostalo je samo naselje puno straha.

Niko se nije usuđivao da izađe na ulicu. Ni jedno dete nije išlo u školu, ni jedan čovek na svoje radno mesto.

Čitav grad, koji se tako dugo suprotstavljao „Sivim maskama“, sada je klonuo.

I ko bi ovde potražio velikog vođu? Niko. Svako je znao da je Markart bio grad Škotlandana i da je kao takav za svakog bio tvrd orah.

Dvanaestog januara nije došla ni poštanska kočija, jer je dolazila samo svakog drugog dana. Tako je veliki vođa četrdeset osam časova mogao računati na sigurnost.

*
* *

Oko deset sati zarobljenica vođe bande probudila se iz teškog sna. Obazirala se po prostoriji koja je dobro bila zamračena, jer su drveni šaloni bili zatvoreni. Bilo joj je jasno da se nalazi u hotelskoj sobi. Ali gde to?

Bila je vezana, kao i prošle noći koju je provela u jednoj mračnoj spavaćoj sobi na nekom ranču. Usta su joj bila zapušena i bila je omamljena prevelikom dozom sredstva za spavanje koje su joj silom dali.

Tada su se otvorila vrata.

Isti čovek, koji je Džudi Holidej preprošle noći oteo iz hotelske sobe „Grand Hotela“ u Tombstonu, stajao je pred njom. Stajao je onako visok, širokih ramena sa rukama prekrštenim na grudima. Opet je

na rukama imao svoje kožne rukavice, a kada bi govorio bio je to samo onaj bezbojni zapovednički šapat kojim se uvek služio u odnosu prema njoj.

— Hoćete li danas napisati pismo?

Zarobljenica je zatresla glavom. Ni za kakvu cenu na svetu ne bi tom čoveku pokazala bezgranično očajanje koje ju je obuzelo.

— Ne? Dobro, ja sam vam obećao tri dana. Sutra ističe taj rok, Džudi Holidej.

Zatim se okrenuo i izašao napolje. Četvrt sata docnije ušao je takođe jedan maskiran čovek koji joj je doneo mršav doručak: kafu, hleb i sir. Zapalio je lampu, odvezao ruke i izvadio maramu iz usta nesrećne mlade žene.

Drhtavim rukama Džudi je uzela gutljaj kafe. Pojela je nešto hleba, a sir nije ni dotakla.

Tako je bilo i u podne, kada je dobila suvo meso i hleb, a uveče mleko, hleb i jedno jaje. Jedva da je mogla nešto da proguta iako je sama sebi govorila da mora da jede kako ne bi izgubila snagu.

Posle večere je opet došao šef.

Džudi je doduše opet bila vezana, ali joj nisu krpom ponovo zapušili usta.

— Moj brat će me pronaći — rekla je uzbuđenim glasom trudeći se da svojim recima da izvesnu čvrstinu.

— On vas više neće naći Džudi Holidej! Jer, ako ne uputite pismo maršalu, vi ste gotovi.

— Neka bude i tako! Vajat Erp

će vas jednog dana odvesti do ve-
šala.

Vođa bande se opet tiho nas-
mejaó.

— Ukoliko želite da se sa tom miš-
lju oprostite od ove zemlje, samo
izvolite! Vajat Erp će propasti zato
što sam, i sa vašim bratom, ne mo-
že uništiti takvu družinu kao što je
moja!

— Uništiti? Maršal će satrti taj...
Ma kakva je to družina? To je ban-
da razbojnika! On je uhvatio Kapu-
čina i niz drugih hulja koje su bile
vaši pomoćnici! On će i vas uhvati-
ti! Kunem vam se. Vi ga ne znate.

— Poznajem ga vrlo dobro.

Tada je devojka poskočila, upr-
kos jakog lasa kojim je bila vezana
za krevet.

— A ja poznajem vas.

Bandit je stajao nepomično. Kao
da je bio izvajan iz kamena.

Džudi Holidej ga je posmatrala
očima koje su sevale. Tog trenutka
ličila je na brata. Imala je u sebi
neke hladnokrvnosti i hrabrosti dok-
tora Džona Henrija Holideja.

— Ja vas poznajem — ponavlja-
la je.

— Tako — začuo se ledeni glas
ispod maske — Dakle ko sam?

— Vi ste Ajk Klanton!

Tajac. Grobna tišina zavladała je
u tmurnoj hotelskoj sobi.

Ženi se najednom učinilo da vidi
oči desperadosa. One su blještale
kroz otvore na kapuljači i činilo
se da će je zgromiti pogledom.

Ona je zaustavila dah. Svaki nerv
njenog tela bio je do krajnosti napet.

Tada se najednom maskirani pox-

renu. Prilazio joj je laganim kora-
cima dok su mu mamuze zvec-
kale...

*
*
*

Još pre svanuća dva jahača su
izjahala polumračnim ulicama
Tombstona.

Čutke su jahali jedan pored dru-
gog. Prošli su mračnom ulicom ru-
dara, a zatim su se uputili starim
putem poštanskih kočija prema
jugu.

Upravo je svitalo kada su stigli
do ogromnih polja kaktusa koja su
se pružala do starog ranča Klanto-
novih. Pošli su prema kapiji koja
je uvek stajala otvorena.

Sada, na prvoj svetlosti dana,
mogli su se prepoznati njihovi li-
kovi.

Jedan je bio visokog rasta, širo-
kih ramena i uskih kukova. Imao je
uglasto, veoma markantno muževno
lece, opaljeno od sunca, vetra i ne-
vremena. Njegov crni šešir širokog
oboda bio je navučen na čelo.

Crvena marama se viorila preko
njegovog ramena. Na sebi je imao
crno kožno odelo i crne teksaške
čizme.

U futrolama od bivolje kože sta-
jala su dva velika revolvera kalib-
ra četrdeset pet. Kolt na levoj stra-
ni imao je predugu šestougaonu
cev, jer to je bilo jedno od onih
retkih oružja, koje je na Zapadu
bilo poznato pod nazivom „Bent-
lajn specijal”. Jahao je dugonogog
vranca čija je plemenita građa uka-

zivala da potiče od poznate rase indijanskog uzgoja.

Drugi jahač je, takođe, bio visokog rasta, ali ne tako širokih ramena kao njegov drug. Imao je aristokratsko lice i čudne, prodorne, kao čelik plave oči. Pod lepo izvajanim nosom nosio je negovane brčice. Imao je crno sukneno odelo, skrojeno po najnovijoj modi, blještavo belu košulju i belu maramu. Činilo se da je njegov crni šešir široka oboda bio nov, kao i njegove crne čizme i sve drugo što je na sebi imao.

Preko kaputa je imao širok opasač napunjen mecima, koji nikako nije pristajao elegantnoj pojavi tog čoveka, pa je njegovom izgledu davao nešto ratničko, čak opasno.

U futrolama sa obe strane nalazili su se veliki revolveri sa niklovanim cevima i slonovačom ukrašenim drškama.

Po spoljašnosti svaka druga dva čoveka nisu mogla da ispoljavaju više suprotnosti kao ova dvojica. A ipak, već desetak godina bili su prijatelji, stalno su jahali zajedno pa su već više puta zajedno prokrstarili daleki Zapad i niz zloglasnih bandita zasluženno kaznili.

Jedva da je postojao čovek na Zapadu koji nije znao njihova imena! Svaki kauboj i svaki sudija, svaki mladić i svaki starac već su čuli o njima, o čuvenom maršalu Vajat Erpu i njegovom čudnom pratiocu Doku Holideju, koji je kao kockar i revolveraš svuda bio strah i trepet.

Prijateljstvo sa tim čudnim Docom Holidejem je ovom čuvaru zakona donelo mnogo neprijatelja. Ali

životni putevi ove dvojice bili su i ostali povezani. Nebrojeno puta je kockar maršalu spasao život, ili bi mu u zadnjem trenutku, sigurnim i smrtonosnim pogocima iz svojih šestometnih pištolja, prokrčio put. Iako mu to nije bilo potrebno pratio ga je 26. oktobra 1881. gore, u Tombstonu, u onim paklenim trenucima kod O.K. Korala gde se borio protiv Klantonovih.

Otada je proteklo niz godina. A ipak je svet Klantonovog ganga još uvek lutao Arizonom!

Ljudi nisu mogli zaboraviti vremena kada je Big Ajk, najveći vođa bande koga je do tada Zapad video, vodio svoje jahače preko savane. I sad, kada je opet jedna nova razbojnička banda širila strah zemljom, svuda je šaputano ime Isaka Džozefa Klantona.

Novu bandu o kojoj se već mesecima govorilo nazivalo je stanovništvo „Sivim maskama“. Povremeno bi se pojavljivali i u sivim maskama, sličnim kapuljačama, zbog čega su ih zvali još i „ljudi u maskama“. Mnogi su bili ubeđeni da iza te organizacije, koja je brojala stotine ljudi, stoji Kju-Kluks-Klan i, navodno, da je veliki Ajk Klanton njihov predvodnik.

Strah od „Sivih maski“ postao je masovna bolest od koje nije bilo spasa. Vojne snage Arizone su tada bile tako slabe da nisu mogle rizikovati otvorenu borbu sa bandom. Postojao je samo jedan stvarni protivnik za ove zločince: maršal Dodž Sitija.

Vajat Erp, njegov drug Dok Ho-

lidej i njihov prijatelj, ogromni Teksašanin Luk Šort, borili su se već mnogo nedelja protiv bande „Sivih maski“. Iako je tada često bila beznadežna maršal je svojim tipičnim sistematskim radom i hrabrošću čoveka iz Misurija uništio čitav niz uporišta ove bande i u njima pohvatao lokalne predvodnike bande.

Tako je, pre dve nedelje, uhvatio zamenika vođe bande Italoamerikanca Lazara Kapučina. U malom graničnom mestu Nakou, maršal je uništio čitavu organizaciju „Sivih maski“.

Na maršalovu želju Luk Šort je u divljem Tombstonu prihvatio šerifsku zvezdu. On se starao da u tom gradu ne dođe do stvaranja organizacije. Povremeno bi se u Tombstonu hvatali pojedini pripadnici bande koji su posle suđenja bili otpremljeni u kašnjeničke logore.

No ipak se šef „Sivih maski“ nije ustručavao da izvrši napad u tom, za njega tako opasnom, Tombstonu. Gonjen od Vajata Erpa i njegovih pomoćnika taj fantom od čoveka imao je vremena i živaca da iz hotela u glavnoj ulici Tombstona odvede Džudi Holidej, sestru opasnog Dok Holideja!

Tom akcijom veliki vođa „Sivih maski“ došao je do predaha, a protivničkoj strani naneo je i težak udarac. Ovu zarobljenicu koristiće kao taoca.

Uprkos tome, zamalo da maršalu nije uspeo da već naredne noći uhvati velikog vođu. Ali jedan momak, koji je maršala u Tombstonu zame-

nio sa jednim od bandita, udario je Vajata Erpa s leđa pa ga je tako nehotice sprečio da uhvati najvažniju ličnost „Sivih maski“ — samog velikog vođu.

Iako je to bio najopasniji trenutak koji je preživeo, veliki vođa bandita se nije preplašio. Već narednog dana, prema ranije pripremljenom planu izvršio je napad na Markart, grad Škotlandana.

*
* *

Čovek koji je gledao kroz prozor štale na Klantonovom ranču tiho je zviznuo kroz zube i nehotično namestio revolver koji mu se tokom rada pomakao nazad.

— Samo su mi sada falila ta dva vuka — rekao je promuklo. Onda je naslonio vile o zid štale i pošao ka vratima.

Maršal ga je odmah primetio.

— Da li je rančer kod kuće — upita.

Kauboj je bezizražajnim pogledom fiksirao čuvara zakona.

— Rančer — ponovio je i kratko pogledao prema stambenoj zgradi — Ne, on nije kod kuće.

— Zna li gde je — strpljivo je upitao maršal.

— Gde je — ponovio je čovek opet. Ponovo je pogledao prema rančerskoj kući pa lagano zatresao glavom.

Maršal je pošao dalje i zastao pred stepenicama koje su vodile na verandu stambene zgrade.

Upravo su se otvorila vrata ve-

rande i sedokosa majka Ajka Klan-tona izašla je napolje.

Maršal je u znak pozdrava dotakao rub svog šešira.

— Helou, madam. Ja...

— Već sam čula — prekinula je žena — tražite Ajka.

— Da.

— On nije na ranču.

— Kuda je odjahao? To, verovatno, ne znate?

— Ne. On ni to nikada ne govori. Pretpostavljam da je odjahao za Tombston da bi potražio svog brata. Pa, mesecima ne radi ništa drugo. Čim misli da ovde nije neophodan pri poslu, uzjaše vranac i ode.

Vajat je još za trenutak zamišljeno stajao pred kućom, zatim je kratko skinuo šešir, pa u pratnji Džordžijanaca izjahao kroz kapiju ranča.

Kada su stigli do polja kaktusa, tako da nisu više mogli biti primećeni sa ranča, čovek iz Misurija zaustavio je svog vranca.

— Šta je — pitao je Holidej.

— Vranac mi nešto ramlje.

Odmah su sjahali sa konja pa pregledaše mesto na kome su juče, iznad konjskog kopita, našli jedan trn.

Kada se Vajat uspravio promrm-ljao je:

— Još će on sa tim imati muke.

— Bez sumnje. Samo nam je to još falilo!

— Ipak, trebao sam uzeti Lukovog dorata.

Ne znajući šta da rade, stajali su jedan uz drugog gledajući u žuti pesak.

— Šta sada — upitao je kockar posle nekog vremena. — Da jašemo nazad?

— To znači dva puta po osamnaest milja.

— Tako je.

Vajat je odgurnuo šešir sa čela i zamišljeno skupio obrve.

— Možda bi trebali da pokušamo kod Helmera.

— Na Helmerovom ranču? Tamo nemam mnogo nade — odgovorio je kockar. — Ali, nemam ništa protiv. Možda je bolji svaki korak napred nego jedan inč nazad.

*
* *

Bilo je rano popodne kada su pred sobom opazili mali Helmerov ranč.

Čelavi odgajivač stoke ih je smrk-nuto gledao. Kad je prepoznao maršala prebledeo je. Uvek, kada bi pred sobom video čoveka iz Misurija, setio bi se dana kada je njegov nećak Greg, sa još trojicom momaka, bio iznenađen, preko, kod Hevilenda prilikom napada na poštansku kočiju.

Istina Vajat se pred sudom zauzeo za šesnaestogodišnjeg Grega Helmera i postigao to da je mladić prošao samo sa tri meseca zatvora, ali stari rančer mu i to nije mogao zaboraviti.

— Hoćete da posudite jednog konja — mrm-ljao je mrzovoljno. — Ne, tu vam maršale ne mogu pomoći. Znam da je moja dužnost da pomognem čoveku od zakona, ali ja zaista nemam neku životinju koju bih vam mogao ponuditi.

Kad je Holidej primetio da Vajat već namerava da se okrene i pođe on je dobacio:

— Maršal ne očekuje od vas konja koji vredi hiljadu dolara, već samo nekog konja koji bi ga mogao nositi do sledećeg grada. Recimo do...

— Markart je najbliže naselje — promrmljao je stari. — A danas više nećete stići do tamo.

— Dobro, razumeli ste, potrebna nam je obična životinja koja bi čoveka mogla preneti, recimo, do Markarta. Odande ćemo je vratiti, a vranca ćemo uzeti u povratku.

— Šta, zar ovo? — rekao je stari zamišljeno. — Zar biste ovu skupcu životinju ostavili tako dugo ovde, maršale? Ne, to ne mogu da prihvatim. Nisam valjda lud da primim odgovornost za takvu životinju.

— Ko je to od vas tražio — reče Holidej.

— Znam ja takve stvari. Tako skup vranac neće ostati na mom dvorištu. Može biti ukraden i onda da imam novu gužvu sa maršalom. On dobro poznaje moju finu familiju. Nije isključeno da se moj prekrasni nećak baš sada ne pojavi ovde iako od puštanja iz zatvora nije dolazio. Istina, neću da kažem da je u zatvoru postao kradljivac konja, ali tako skupocen konj privlači pažnju svakog čoveka.

Vajat Erp je već okrenuo svog konja.

Tada je Holidej sjahao sa konja i sasvim blizu prišao tvrdoglavom rančeru.

— Hej, mister zar ne vidite kako dorat ramlje?

— Da. Pa maršal je to već rekao.

— Šta mislite koliko vredi ova životinja?

— Nemam pojma, ali na svaki način toliko koliko ja ne bih mogao platiti.

— Tako je — reče prefrigani kockar. — I ako mu se nešto dogodi čija će to biti krivica?

Rančer je iznenada ustuknuo za korak nazad.

— Šta je? Da nećete tvrditi da bih ja za to bio odgovoran?

— A ko drugi? Vi ste kao neprijatelj odbili maršala i takvog konja prepustili svojoj sudbini. Nećete, valjda, očekivati da bi tako što moglo da se prećuti. Za mesec dana u okolini neće biti čoveka koji to neće saznati. Do viđenja, Helmer! Pozdravite svog krasnog nećaka.

Dok Holidej se vinuo u sedlo i pošao za maršalom. Kada ga je stigao on promrmlja:

— Jašite lakše, maršale.

— Zašto?

— Zato što ćemo se morati vraćati nazad.

— Kuda? Da ne mislite na ranč? I ne pomišljam na to. Ne mislite valjda da ću onu staru budaku na kolenima moliti za pomoć?

— Vidite da je konju veoma loše. Ako još desetak milja jašite na njemu može navući ozbiljnu upalu, koja će ostaviti trajne posledice.

Čovek iz Misurija je usporio hod svog konja i pogledao u svog prijatelja izrazom koji je tražio savet.

— Šta da radim? I sami ste videli da se od Helmera ne može očekivati neka pomoć.

— Sačekajmo.

Vajat je odmahnuo glavom. Šta da sačekamo? Moramo nastojati da dođemo što dalje. Možda ću ići nekoliko milja poštanskom kočijom.

— Kuda?

— U pravcu Tafikona.

— To je svega sedam milja.

— Jedanaest — reče čovek iz Misurija mrzovoljno.

Tada je za sobom čuo topot konja.

Osvrnuo se, ali i začudio ravno-dušnom držanju Doka Holideja koji je desnu ruku držao na sedlu. Cigaretu je, po običaju, imao u uglu usta i sa izrazom dosade gledao pred sobom.

— Dolazi jedan jahač.

— Znam. To je Helmer — odgovorio je kockar ne okrenuvši se.

— Da. Zaista je to on — reče zapanjeno maršal.

Jahali su lagano dalje.

Kad ih je Helmer stigao, rekao je dahćući:

— Do đavola, zašto ste tako tvrdo glavi, mister Erp?

— Šta je bilo?

— Pa bilo je jasno da ću vam posuditi konja. Samo, u brzini nisam znao kojega. Sve dok se nisam setio da bi mogli uzeti mog ridana. On, istina, nije zamena za vašeg vranca, ali...

— Pa to je ovaj — umešao se Holidej. — I sada nemojte držati maršalu predavanje. Siđite sa konja

i povedite vranca. I onako smo već izgubili toliko vremena.

Kada su promenili sedla, prijatelji su nastavili put.

— Voleo bih samo da znam zbog čega se tako iznenada predomislio

— glasno se zapitao čovek iz Misurija.

— Verovatno je najednom osetio duboko poštovanje prema zakonu — zagonetno je odgovorio kockar.

*
* *

Nisu se držali pravca Tafikona, već južnije, prema granici. Kad se smračilo videli su u daljini svetla male stanice za izmenu konja.

Put je odatle vodio ka granici, ne dotičući gradić Markart. Svesno su Škotlandci tako udesili da granični prelaz bude udaljen od gradića. Znali su da granične gradove često posećuje svakojaki ološ.

Kada su dvojica prijatelja stigla do stanice za zamenu poštanskih konja, već je bio mrak. Svetiljka pred kućom klatila se na vetru dajući građevini nekakav avetinjski izgled.

Tričetvrt milje odavde ležao je Markart. A nepunu milju od stanice Lohiel nalazio se u glaynoj ulici Markarta hotel mrtvog O'Nila gde je jedan maskirani čovek uz pomoć dvojice pomagača skidao sa kola jednu omamljenu ženu.

Veliki vođa „Sivih maski“ verovatno nije ni slutio blizinu svojih

opasnih protivnika kao što ni ovi nisu bili svesni blizine bande i njenog šefa.

Ali glavni vođa „Sivih maski” je, kao i obično, delao veoma oprezno. Čak i ovde, na ovoj udaljenoj stanici za zamenu konja, imao je svoje špijune. Opresni desperados je stanicu Lohiel smatrao tako važnom da je ovde držao trojicu svojih ljudi.

Kreolca Džuba Kartuma; trideset sedmogodišnjeg Kliva Hikoka, koga su u tri države na severu tražili zbog razbojstva, kao i tamnookog Stiva Fontana, koji je, kao i mnogi članovi bande „Sivih maski”, bio Italoamerikanac.

Lazaro Kapučino, kojeg je u međuvremenu smaknuo Vajat Erp, umeo je vešto da organizuje svoju družinu i u istu je uvukao niz svojih zemljaka. To mu je garantovalo posebnu kompaktnost bande.

Niko na svetu nema takav smisao i osećaj za porodicu kao Talijan. Taj osećaj je imao jednostavni, siromašni Lazaroni, kako su ga u Sjedinjenim Državama zvali, pa ga je preneo na čitav narod, pre svega, kada bi živio u stranom svetu. To je bila tajna i Lazara Kapučina ili jedna od tajni uz pomoć koje je bandu „Sivih maski” tako povezao u čvrstu organizaciju.

Kartum, Hikok i Fontana imali su zadatak da paze na stanicu. U slučaju da bi se nešto nepredviđeno dogodilo imao je Fontana da odjaše do Markarta da bi tamo, u poštu, doneo obaveštenje. Tamo je sedeo jedan od predvodnika „Sivih mas-

ki” koji je stalno bio u vezi sa vođom što niko drugi iz bande nije znao.

Zbog toga se Fontana morao stalno držati u blizini štale.

Kreolac nije smeo ulaziti u kuću, već je morao stražariti i paziti na koral, put i okolinu.

Hikok se, naprotiv, zadržavao na stanici da bi pripazio na starog Bradoka, a morao se brinuti još i o tome da matori prilikom promene konja, ne izgovori neku suvišnu reč.

Šef ni ovog puta, kao niti kod drugih akcija bande, nije planirao spavanje. Moglo se spavati na konju kada bi se jahalo dalje, danju ili noću. Ili pak kada su bila mirnija vremena.

Iako su se trojica bandita, kao i svi članovi bande, strašno plašili velikoga vođe, nisu svoj posao obavljali sa prevelikim žarom.

Samo je Fontana sedeo na sanduku uz štalu i osluškivao kroz mrak. Hikok je sedeo unutra kod stola i već je satima posmatrao izbornice Bradoka koji se skupio u uglu pored peći.

— Pa, moraš da imaš neko piće
— rekao je Hikok već valjda dvadeset peti put.

— Ne, već sam ti rekao da po to moraš odjahati u grad.

— To bi, dakle, ti staro strašilo!
— Razbojnik je gledao sedamdesetogodišnjaka kao zmija žabu. — Takvog kao tebe bi jednostavno trebalo ugasiti kao lampu.

Stari je stresao glavom.

Žeđ za viskijem postajala je u Hikoku sve jača, sve nesnošljivija.

— Pa, moraš imati nešto u kući, ti stara lopužo — stenjao je bandit.

Bradok je imao jedan stari, armijski revolver u širokom džepu svoje jakne. Bandit je to znao.

— Tu pesmu sam već napamet naučio, čoveče — rekao je stari koji se baš nije prijatno osećao u ovom društvu.

Istina, rekli su mu da nema čega da se plaši ako se pridržava njihovih uputstava, ali je znao da tim ljudima ne može verovati.

Ali žudnja je kod alkoholičara postajala sve teža. Hikok je poskočio. Na čelu su mu se pojavile nebrojene graške znoja. Oslonjen levom rukom o sto razbojnik je stajao buljeći u starog.

— Slušaj, deko! Old Hik je žedan, razumeš li? I kad je on žedan, onda ne zna ni za šta drugo već za žeđ — Prisiljavao se da se pri tome smeška.

Bradok je sedeo nepomično.

— Nemam ništa, ne mogu ti reći ništa drugo.

— Imaš ti, deko. Čak dosta toga! — rekao je alkoholičar dahćući. — Kladam se da je to puna flaša — Pri tome je suvo „progutao” jezikom.

Lagano je pošao napred. U mašti mu se činilo da stari sedi na punom buretu viskija.

— Samo sam žedan, deko — mrmljao je bandit promuklo. — Imam samo svoju staru žeđ, razumeš li.

I protiv toga postoji samo viski! Tvoj viski!

Najednom je skočio napred.

Bradok je bio spreman na to. Uprkos svojoj starosti, bacio se na strazu. Razbojnik ga je promašio i udario glavom o bokal. Voda se prosula Hikoku po glavi. Požudno je lizao vodu sa mokrog lica stojeći oslonjen o zid.

Stari je stajao preko kod vratiju.

— Ti si bolestan, Hik. Trebalo bi nešto učiniti protiv toga.

— Da, trebao bih nešto uraditi, deko u pravu si!

Pošao je oko stola kao da je nameravao da se vrati na svoje mesto. Ali onda je hitro, poput pantera, poskočio prema vratima. Trenutak kasnije zgrabio je starog za grlo.

*
* *

Kreolac Džub Kartum se dosađivao posle nekoliko besmislenih obilazaka tokom kojih ga je Fontana video. Taj nekadašnji kradljivac stoke u Klantonovoj bandi sve više je besneo. Smatrao je da Vogam, čovek koji ga je ovamo poslao sa Fontanom i Hikom, ima nešto protiv njega. I to od onog dana kad mu je u Martiniju, pred nosom, oteo onu plesačicu.

Ali ovo je bilo zadnji put da ga određuje za takva mesta. Sutra, kada Vogam bude došao, premlatiće ga toliko da mu neće ostati nijedna kosa čitava.

A za poluvreme šef nije zainteresovan. On je trebao samo žive i zdrave. A on, kreolac Kartum, bio je živ i zdrav, a kao vođin špijun praktično nenadoknadiv. Tako je bar zamišljao...

Na kraju, legao je na slamu i uskoro utonuo u lagani san.

Ali san koji nije bio dovoljno lagan da bi čuo topot kopita dva konja.

•
• •

Vajat Erp je sjahao još van domašaja svetlosti. Obilazio je kuću dok je Džordžijanac jahao oko koralja prema dvorištu.

Bilo je to upravo u trenutku kada je razbojnik Hikok nameravao da ubije starog. Dva ledena oka su to gledala kroz prozor.

Holidej je video da se ovde nije smelo gubiti vremena, ali je, isto tako, znao da bi moglo biti riskantno praviti larmu.

Otvorio je prozor koji srećom nije bio zakačen, pa je kroz otvor gurnuo svoj revolver i nategnuo oroz.

Hikok je odmah ispustio svoju žrtvu pa se okrenuo i zagledao očima pištanice u revolversku cev.

— Gazda!

Omaklo mu se, jer u njegovom stanju učinilo mu se da ga kroz otvor gledaju oči sive maske. Činilo mu se da su to bile oči velikoga vođe.

— Podigni ruke — šapnuo je Holidej koji je odmah shvatio situaci-

ju. — A vi, stari, uzmite njegovu pucaljku. Napred.

— Da — prostenjao je stari — odmah.

I on je bio uveren da je čovek na prozoru šef bande.

— Tako, a sada nategnite oroz pa ako naš prijatelj načini samo jedan pogrešan pokret, napumpajte ga olovom. Je li jasno stari?

— U redu — zastenjao je Bradok. Old Hik je mogao biti siguran da će Bradok i održati svoju reč.

Holidej je ostavio revolver zataknut kroz otvor na prozoru, ali je već davno bio otišao, a Hikok je sa njim i dalje „razgovarao”.

— Gazda... ja... To je zabluda! Kunem ti se... Stara lopuža mi je pretila!

— Laž — viknuo je Bradok koji je takođe mislio da se čovek još uvek nalazi kod prozora.

— Gazda! Morate mi verovati! Meni, jednom od vaših ljudi! Ova stara lopuža je sve prozrela. Ona ne veruje u priču. On je hteo da pošalje obaveštenje u Tombston za Vajat Erpa.

Holidej je o svemu već obavestio maršala pa se opet nalazio kod svog zakačenog revolvra kada su se iza Bradoka otvorila vrata.

— Tako? Obaveštenje za mene — čuo se metalni maršalov glas. — Dobro, to može sada usmeno da mi kaže!

Bradok je napravio grešku pa se okrenuo

Hikok, koji je čoveka iz Misurija dva puta video u Tombstonu i ko-

ji je pre dva dana za dlaku izbegao da bude uhvaćen, okrenuo se čuvši taj glas. Hitro je istrgao starome kolt iz ruke i podigao oružje prema maršalu.

Ali munjevit udarac nogom iskusnog borca Erpa izbio mu je kolt iz ruke.

Vajat je pesnicom udario desperadosa po glavi. Minutu i po kasnije razbojnik Hikok bio je vezan i zapušenih usta.

Dok Holidej je već davno nestao sa prozora pa je pretraživao dvorište. Pri tome je spretno koristio svaki zaklon tako da nije mogao biti primećen niti sa jednog prozora sa štale ili kuće.

Tako se dogodilo da ga Fontana nije primetio.

Holidej je kod korala hteo da produži, ali njegov predosećaj za opasnost naveo ga je da se okrene i da opet pođe na drugu stranu. Onda se opet, poput Indijanca, odšunjao nazad.

Dva minuta kasnije nalazio se iza kreolca, koji već odavno nije spavao. Mukli pad pijanice, oborene Vajatovim udarcima, probudio je bandita. Stajao je šćućuren iza kola i posmatrao kuću. Tada je primetio senku jednog čoveka.

Fontana, pomislio je on. Taj pas! Šta to ima da znači? Mora da se tukao sa Hikokom, ili... ili je obojicu ubio pa je pobegao sa plenom.

Kada se Holidej opet vraćao od ograde korala, bio je Džub siguran da je onaj drugi samo hteo da pog-

leda gde se on nalazi, pa da se sada oseća sigurnim da će poći po njega. Onda će morati proći pored njega.

Nečujno je Džordžijanac stigao do kola. Video je bandita nagnutog preko kola. Video je u njegovoj ruci nož spreman za bacanje!

Klik! Čuo se oroz revolvera.

Bandit se ukočio od straha.

— Ustani — šapnuo mu je Holidej — i priđi mi natraške sa dignutim rukama.

To šaputanje! Do đavola, šef, sinu lo je kroz mozak kreolca. I odmah je poslušao naređenje.

Kada je stigao na dohvat ruke kockaru, ovaj ga je zgrabio i udario ga drškom revolvera po glavi tako da je nekoliko minuta bio onesvešćen. Kockar ga je vešto svezao pa ga je zatim, poput paketa, privezao za kolski točak.

•
• •

Stiv Fontana je još uvek čučao na sanduku kod štale osluškujući u noć. Čuo je neku lupu iz kuće. Sačekao je nekoliko minuta pre nego što je napustio svoje mesto. Oprezno se prišunjao prema uglu dvorišta.

Tada je preko, na putu, primetio jednog konja. Bio je to dugonogi riđan sa flekom na čelu. Bio je to konj koga je maršal posudio. Fontana je znao da to nije bio konj sa stanice. Od uzbuđenja ruke su mu se ovlažile.

Da li da se došunja do prozora

kuhinje i da pogleda unutra? Ako ona dvojica sede unutra onda je sve u redu.

Odlučio se da tako učini.

Samo što je prešao polovinu puta u kući se ugasila svetlost.

Razbojnik je zastao pored prozora pa se zablenuo prema kući.

Pepe je naredio da se ne sme ugaziti svetlost, kako pred kućom tako i unutra, jer bi ljudi iz okoline mogli nešto posumnjati. Ništa neobično ne sme da se dešava na stanici. Ako bi neko ušao u kuću Bradok nije smeo davati nikakav znak, ili nešto slično, već se prema Old Hiku morao ophoditi kao prema svom starom poznaniku.

Takvo naređenje dao je Pepe, po uputstva velikog vođe! A sada se unutra ugasila svetlost.

Fontana se munjevito sakrio u senci bunara napeto očekujući šta će se dalje dogoditi.

Možda je nestalo petroleja? Onda će potrajati kraće vreme dok se lampu ponovo upali!

Ali niko je nije zapalio.

Znači da se nešto drugo dogodilo?

Upravnik stanice nije znao da postoji treći stražar, znao je samo za dvojicu. Jedan napolju i jedan unutra, rekao je Pepe glasno.

I to je bila ideja velikog vođe.

Ako se unutra nešto dogodilo, pomislio je Fontana, onda za njega ne postoji opasnost jer upravnik stanice ga nije mogao odati.

Sada je bandit bio siguran da se unutra nešto događa.

Obuzeo ga je strah.

Napadnuti smo. Vajat Erp je ovde.

Nije to bilo predosećanje te lopuže. Zadnjih nedelja nisu ni o čemu drugom razmišljali kada bi se nešto događalo. Ali o tome se nikada nije govorilo.

Da li se sada to dogodilo?

Da li da se došunja do kuće ili da pokuša preko dvorišta da stigne do korala da bi se dogovorio sa kreolcem?

Fontanin konj je stajao iza štale u jednoj polusrušenoj kolibici koja već godinama nije korišćena. Do tog mesta će lako stići. A onda?

Da li da odjuri u grad i da alarmira Pepea?

A šta da mu kaže? Bez nekog jasnog izveštaja ne može izaći pred njega a da ne rizikuje batine.

Ne, mora saznati šta se ovde dešava.

*
* *

Kad se Stiv rodio u Njujorku kao prvo dete italijanskog doseljenika, zvao se Stefano. Bilo Stefano, ili Stiv Fontana nije bio baš naročito hrabar momak. Razmišljao je kako da sazna šta se dešava u stanici a da pri tome sebe ne izloži nekoj opasnosti.

Tada je Kojotu, tako su ga zvali u bandi, sinula ideja sa flašom.

Video je na simsu jednog prozora i za njegovu ideju bila je kao poručena. Došunjao se do nje, uzeo je i posle nekoliko minuta je opet bio gde i malo pre.

Važno je bilo da je baci dovoljno

daleko. Neka se razbije preko, na uglu kuće, tako da ljudi moraju izaći napolje na svetlost.

Od štale se morao brzo povlačiti da bi stigao do šupe gde se nalazio njegov osedlan konj.

Nije to bila loša ideja.

Jer ako Hikok i kreolac napolju čuju galamu oni će izaći. A ako to ne mogu zato što im se nešto dogodilo, onda će doći neko drugi. A ako i onda ne, i to bi bilo dovoljno.

Ali plan je imao jednu manu: ukaže eventualnom protivniku da postoji još i treći čovek na stanici.

Zato je bandit brzo napustio ovaj plan.

Ali ipak je neko morao saznati šta se dogodilo.

Prolazili su sati. Zločinac je već drhtao na nogama. Bila je već davno prošla ponoć i ako ovako bespomoćno ostane da stoji dočekaće i jutro.

A onda će biti prekasno. Po danu ništa nije mogao da preduzme. Nije čak bio siguran da će mu uspeti bekstvo.

Nekoliko minuta pre jedan sat Italijanu je došla ideja za koju se odlučio da je sprovede. Bila je to užasna ideja, tipična za čoveka njegova kova, za jednog kukavnog kojota.

Zapaliće stanicu!

Činilo mu se to kao jedino rešenje.

Ako požar iznenadi Hikoka i kreolca šta se tu onda moglo. I onako bi jednog dana one dve lopuže okončale na ovaj ili onaj način. A to se ne bi još dugo odlagalo. Hik sa svojom žeđu za alkoholom kod velikog vođe nije imao mnogo šansi da uskoro ne zabije glavu u pesak. A

kreolac se Pepeu toliko zamerio da ga ovaj više neće dugo ostaviti živog.

Tako su, po mišljenju zločinca Stiva Fontane, stajale stvari i ne bi bio neki veliki gubitak kada bi ona dvojica nestala u plamenu.

Uskoro se našao pored velikog kanistera za petrolej. Malo kasnije prosuo je nekoliko litara na zapadnom kraju štale o suvo drvo. Sada je bio siguran da stanica nema šansi kada štala puna slame počne da gori.

A ona će sigurno goreti. Za to će se on pobrinuti.

Ali i kuću, takođe, treba direktno zapaliti. I to uz pomoć kola punih slame koja su se nalazila na uzvišici pored štale. Fontana je prosuo petrolej.

Bio je sedamnaesti minut do dva sata kad je iz džepa izvukao šibice.

*
* *

Posle savlađivanja Hikoka maršal je u hodniku vodio razgovor sa upravnikom stanice.

— Ne znam kakvi su to tipovi, mister Erp — rekao je stari čovek koji se jedva oporavio od šoka. — Možda su to čak i „Sive maske”. Šta ovde planiraju nije mi jasno. Možda sutra ujutro nameravaju da napadnu poštansku kočiju. Ali kakvog to ima smisla ne znam, jer jedva da bi se u njoj nešto našlo. Nije isključeno da oдавде nameravaju da opljačkaju nekoliko poštanskih kočija. Tri stalno idu putem. A ako lukavo organizuju onda će im to

i uspeti. Klantonovi su jednom tako postupili kod Nogalesa.

Vajat je odmahnuo glavom.

Ne, nije mogao da veruje da banda vrši tolike pripreme da bi napala jednu poštansku kočiju koja ne obećava veliki plen. Kada bi se ovde vršio transport novca ili zlata kao na putevima za Santa Fe, to bi bilo nešto drugo.

— Zar su zaista ovde bila samo dvojica?

— Došlo ih je petoro. Ali ostali su odjahali. Vođa je dao naređenja i onda su odjahali.

— Kuda?

— Prema zapadu.

— Dakle ne prema Markartu!

I za to se veliki vođa postarao: Pepeova grupa je napravila veliki polukrug pre nego što se približila gradu.

— Onda mora da su došli od Markarta — reče čovek iz Misurija.

Tada je Holidej prišao onoj dvojici.

Ispričao je kako je prevario onog drugog čoveka.

— Nisam znao gde je — rekao je stari Bradok samo sam znao da je negde napolju.

— Kakvo li je to gnezdo, taj Markart, maršale — pitao je Džordžijanac. — Više puta smo jahali preko granice, ali ovo škotlandansko naselje još nikada nismo videli.

— Zato što leži mimo puta za granicu. Nije glupo što su ga baš tamo podigli — rekao je maršal koji je za trenutak pomislio na to da su njegovi preci sa očeve strane poticali iz škotskih brda.

— Vaš se konj osamostalio — primetio je Dok.

Maršal je hteo da pođe napolje.

— Ako se još i treći stražar nalazi ovde, smaknuće me kada se pojavim napolju.

— Tačno — reče Holidej. — Istina to je mogao i malo pre da učini, ali je možda tek posle lupe u kući postao oprezniji.

— Dajte da ugasimo svetlost u kuhinji. Ili ona kod vas gori cele noći Bradok — obratio se Erp starom.

— Ne. Baš naprotiv, ja je rano gasim, jer moram štedeti petrolej. Kompanija je škrtá. Ja sam, doduše, za zimske mesece sam nabavio nešto petroleja ali jedan kanister mi je već skoro prazan.

— Gde se nalazi taj kanister — pitao je najednom Vajat.

— Preko. Kod štale.

Maršal i Dok su napustili zgradu stanice pošto su u kuhinji ugasili svetlost. Zatim su pošli skriveni visokim grmljem.

— Nešto mi se tu ne dopada — rekao je Džordžijanac.

— Svakako. Samo je pitanje šta?

— Ja ću odjahati preko u gradić i videti da li tamo mogu nešto da saznam. Nije daleko, najviše jednu milju. Vidite li ona svetla, tamo na istoku?

— Kako hoćete — rekao je Dok.

Ričan se pridružio vrancu, ali maršal ga je odveo dobar deo puta u savanu pre nego što se vinuo u sedlo. Tako se sa stanice nije moglo čuti udaljavanje jahača.

Kockar je ostao u senci grmlja pored svog vranca osmatrajući stanicu.

Oko pola dva napustio je to mesto pa se prišunjavao do kuće gde je ušao u hodnik.

Bradok je izašao iz kuhinje.

— Maršale?

— Ja sam.

— Dok?

— Da.

— Šta ima novog?

— Ništa. Je li ovde sve u redu.

— Da. Samo...

— Šta?

— Ne znam, imamo neki čudan osećaj pored tog vezanog bandita u prostoriji. Već odavno je došao k sebi pa se bacaka tamo-amo.

Holidej je ušao u kuhinju pa se nagnuo nad Hikokom.

— Budi miran amigo ili ćeš se zlo provesti. Ako se upravnik stanice još jednom potuži na tebe propevaćeš.

To je za neko vreme bilo dosta. Razbojnika je čak prošla i žed.

Holidej je baš hteo da izađe na vrata ali je zastao.

— Bradok!

— Da?

— Niste li malo pre rekli da imate jedan kanister petroleja.

— Da, maršal me je to pitao.

— I on se nalazi preko kod štale?

— Da.

— Pogledajte da li se još tamo nalazi.

— Ako želite pogledaću.

Bradok je izašao kroz dvorišna vrata, a Džordžijanac je ostao sakriven u mraku. Nešto kasnije stari se vratio.

— Nema ga!

— Uđite u kuću.

Holidej je brzo uvukao starog u hodnik.

Imao je neki neprijatan osećaj.

— Gde se nalaze konji?

— Svi su u koralu. I ona dva od ovih bandita.

— U redu. 'Ajde da odvučemo ovu lopužu napolje.

— Zašto — pitao je Bradok začuđeno.

— Ne znam. 'Ajde, uhvatite ga! Izneli su bandita napolje pa su ga u mraku sklonili iza grmlja.

— Ostanite ovde — rekao je kockar starom dok je opet pošao ka putu.

Tog trenutka bljesnula je svetlost iza zgrade šupe.

— Dakle ipak — procedio je kockar kroz zube.

— Šta to — prostenjao je stari. — Bože pa to je vatra! Tamo preko gori. I ovde takođe. Stanica gori.

Holidej se nije ni pomakao. Stajao je kao stena.

Tada je stari Bradok viknuo:

— Moramo gasiti!

— Gasiti? Tu više nema šta da se gasi. Sve je poliveno petrolejem. Ostanite iza grma i držite spreman svoj kolt!

— Kuda ćete?

— Do koralu. Moram pustiti konje. Holidej je potrčao.

Samo što je stigao do ograde čuo je topot konja iza dvorišta.

Video je kako jedan jahač beži ka jugu.

Holidej izvuče revolver.

Ali bilo je besmisleno. Udaljenost je već bila prevelika.

Iza kockara se uzdizao plamen kod šupe i korala.

Holidej se okrenuo i otvorio vrata ograde.

Konji su se skupili kod jednog dela ograde.

Džordžijanac je potrčao do kola, presekao veze kojima je kreolac bio vezan za točak kola i oslobodio mu je noge.

Tada je primetio konje kako još uvek stoje stisnuti. Varnice su već letele preko njih.

— Napolje! — viknuo je Holidej i ostavio zarobljenika. Tad se iza njega srušio krov nastrešnice za kola. Kockar je dohvatio komad zapaljene daske pa ga baci među konje. Životinje su sada odjurile prema za padu, prema putu za poštanske kočije.

Kad je Holidej hteo da se okrene, dobio je strahovit udarac koji je donekle bio ublažen njegovim čvrstim šeširom, tako da ga je više pogodio postrance.

On se zateturio nazad i pred sobom ugledao čoveka koji se sa promuklim krikom bacio na njega.

Kreolac! Đavo će ga znati kako mu je uspelo da oslobodi ruke i da izvadi maramu iz usta.

Ponovo je digao ruku spremnu na udarac.

Na svetlosti vatre bandit je video par ledenih očiju. I odsjaj velikog revolvera uperenog u sebe.

Zastao je usred pokreta.

Džordžijanac ga je opet munjevitom savladao i vezao.

Stari Bradok je sada imao na čuvanju dva zarobljenika.

Holidej je stajao u senci velikog grmlja i posmatrao vatru. Bio je to jeziv prizor: stara stanica za zamenu konja postepeno je izgarala da bi se na kraju cela užarena konstrukcija sručila uz tresak.

•
• •

Vajat Erp je dojahao da grada. Bio je sasvim blizu, možda ga je delilo još sto pedeset jardi od prve kuće kada se riđan spleo a jahač, u velikom luku, sleteo iz sedla.

Samo za trenutak je čovek iz Misurija ležao zbunjen. Onda je skočio.

Ispred sebe, na jednom drvetu, video je prikovanu jednu ploču.

Bila je to oznaka mesta Markart. Ispod toga je pisalo, to je pročitao uprkos slabom svetlu mesečine, „Epidemija boginja”.

Maršal je video svog riđana nekoliko jardi od sebe. Životinji se ništa nije dogodilo ali je on osećao jak bol u levom ramenu.

Opasnost od boginja! Ta reč zaokupljivala je sve njegove misli. Setio se strašnih dana u Kedar Hilsu i Vionvilu u Vajomingu. Setio se napasti koja je napala oba ova mesta. Tamo je za dlaku izbegao smrt zahvaljujući Holidejevoj hrabrosti.

Sigurno ne postoji čovek koji se ne plaši zaraze manje nego „Sivih maski”, ili neke divlje indijanske horde ili prerijskog požara. Velike boginje su gore od tifusa, jer one prosto kose.

Znači, u Markartu je vladala ta crna smrt?

Čudnovato je ipak što stari, dole na stanici, o tome još ništa nije znao!

To se možda moglo objasniti time što su poštanske kočije od njega odlazile u tom pravcu ali nisu i dolazile, jer nazad su išle preko Litl Vašingtona. A slabo je ko iz Markarta dolazio do stanice! Sem toga, nije bilo isključeno da je ova strašna bolest tek danas izbila.

Nekoliko sekundi maršal je zapanjeno stajao pred drvetom zureći ispred sebe.

Daleko preko horizonta videla se svetla traka rađanja novog dana što je obasjavala konture malog tihog grada.

Vajat se nagnuo i podigao šušir koji mu je prilikom pada sleteo sa glave i prošaptao onako, za sebe:

— Zaraza!

Zatim se okrenuo i pošao ka svom konju.

Onaj natpis ga je toliko zbunio da čak nije ispitao ni uzrok svog pada. Zato je sada zastao, onda se vratio nekoliko koraka.

Zapanjeno je zastao.

Preko puta je bilo zategnuto uže!

Samo nekih desetak santimetara iznad zemlje, desno i levo od puta bili su u zemlju zabijeni stubovi za koje je bilo pričvršćeno uže.

Vajat je odmah imao svoj veliki revolver u ruci pa je počeo da se obazire naokolo.

Levom rukom je obrisao lice. Jedva da je mogao micati rukom toliko ga je bolelo rame.

Banditi!

To mu je bila prva misao još prilikom pada.

Ali ništa se nije dogodilo.

Zašto je uže bilo razapeto? To je bio pravi banditski običaj. Klopka na putu: kakve je ranije običavao da pravi Bili Kid, da bi jahače oborio s konja i da bi ih posle opljačkao.

Ali sve je ostalo tiho.

Čoveku iz Misurija je još sve bružalo u glavi. Još uvek nije bio sasvim pri sebi.

A onda je pomislio da je našao rešenje: ljudi iz Markarta su u očajanju sami došli na tu ludu pomisao. Oni su, možda, hteli na svaki način da zaustave strance ako bi noću nailazili a verovatno ne bi videli natpis.

Mora da je to!

Drugo uže koje je sada otkrio malo dalje još više ga je u to ubedilo.

Vajat je gledao prema konturnama kuća. Najednom mu se taj gradić učinio kao mrtav. Već godinama je jahao pored njega i sada, kada je po prvi put ovamo hteo da svrati, on mu je pretio groznom smrću.

*
* *

Veliki vođa „Sivih maski” nije imao ni obzira ni savesti. Ni jedno sredstvo nije izbegavao želeći da postigne svoj cilj. Na ulasku u grad je na drvenoj ploči napisao „epidemija boginja”. To mu je donelo sigurnost u ovom malom mestu. To će zaustaviti svakog, pa i njegovog najgorčnijeg protivnika, maršala Erpa, u slučaju da se odluči da sledi njegov trag, ovde pored granice.

Nekoliko minuta je čovek iz Misurija stajao na sredini prašnjavog

puta ne mogavši da odvoji pogled sa kontura crnih kuća. Zatim je konačno pošao do svog konja da bi se vinuo u sedlo.

I, najednom je, na konju, primećio odsjaj neke čudnovate svetlosti.

Maršal se naglo okrenuo i opazio na zapadu crvenu svetlost od požara.

— Stanica!

Okrenuo je konja i pojurio nazad.

* * *

Kad je prepoznao jahača Dok Holidej se pojavi iza grmlja.

— Dok! — povikao je maršal.

— Sve je kasno — rekao je Holidej svom prijatelju. — Na žalost, postojao je i treći čovek. Znači vaš strah nije bio bez osnova.

— Čovek kod korala...

— Budite bez brige, njega sam spasao sa vešala. Ovako bi prebrzo otišao u pakao.

— A konji?

— Pobjegli su. Ja sam im otvorio ogradu.

Vajat je sišao sa konja i odveo ga do ostalih životinja iza grmlja.

— Moraćemo se više udaljiti od stanice — rekao je. — Nije isključeno da će se čovek vratiti.

Natovarili su dvojicu zarobljenika na svoje konje pa su pošli nešto zapadnije da bi se odmorili u jednom udubljenju okruženom grmljem.

Stari Bradok je zastao na putu buljeći u požar. Bio je to njegov svet koji je sada nestajao u pepelu.

Verovatno će šef kompanije njega kriviti za sve ovo. Onda će izgubiti svoj posao. Oni će reći: ti si preko sedamdeset i više godina i nisi više za tako težak posao! A on je bio još zdrav kao dren, otporan i sposoban da je još mogao godina taj posao sa lakoćom mogao obavljati.

Pri toj pomisli starom su se pojavile suze na očima.

— Nemojte to toliko uzeti k srcu, mister — čuo je maršalov glas za sobom. — To je i onako bila trošna građevina u kojoj ste stanovali. Kompanija će vam sigurno sagraditi novu stanicu.

Bradok je obrisao oči. Nije hteo da maršal vidi njegovo očajanje. Lagano se okrenuo.

— Ne, mister, Erp. Lajonel tako nešto neće uraditi. On i onako ne voli stare momke. Za njega važe samo ljudi do pedeset pet godina.

— Sigurno jer i on sam ima toliko?

— Tačno. Znae li ga?

— Ne, ali to je čest slučaj. Mnogi šefovi cene samo radnu snagu staru onoliko godina koliko i sami imaju. Za petnaest godina će mister Lajonel biti očaran žilavošću, izdržljivošću i odanošću sedamdesetogodišnjaka. Budite uvereni u to! Ne radi se uopšte o godinama. Poznavao sam dvadesetpetogodišnjake koji nisu bili ni za kakav posao. A poznajem niz osamdesetogodišnjaka koji su po snazi i izdržljivosti pravi medvedi. Sve zavisi od samog čoveka. Budite bez brige, mister Lajonel će znati da ceni čoveka koji je sam stajao na stanici sa trojicom ban-

dita i koji je pri tome spasao sanduk sa novcem, sedla, amove kola i vreće za hranu.

Holidej je maršalu ukratko ispričao da je sa ovim starim čovekom uspeo da spase ove važne stvari.

— Budite bez brige i ja ću na to upozoriti mister Lajonela! — viknuo je Erp.

U očima starog Bradoka se pojavila radost i on je maršalu pružio obe ruke.

— U pravu ste. Kasu sam sakrio. Nju bi ovi psi odmah poneli sa sobom. Još kad su došli na stanicu.

Bio je to novac za kupovinu amova i drugih potreba za stanicu. Ponekad je to bio popriličan iznos.

Kad je maršal sa starim dolazio sa ceste, Holidej je stajao oslonjen o drvo i pušio.

— Vi nite bili u gradu — upitao je on poluglasno.

— Kako znate?

— Zato što ste se tako brzo vratili, a osim toga što niste ništa pričali o tome.

Vajat je tada ispričao prijatelju šta je doživeo.

Još dok je pričao o opasnosti od velikih boginja, nekadašnji bostonski lekar je viknuo:

— Do đavola! Pa to je nemoguće!

— Velike boginje se, istina, brzo šire, ali ne i tako brzo da za nekoliko časova načine da pomre ceo grad.

— Setite se Keder Hilsa — reče Vajat.

— Tamo je zaraza već dosta vremena tinjala, pre nego što smo mi došli.

— Da, ali...

— Juče još ništa nije bilo poznato o tome, jer bi se inače sigurno nešto saznalo kod kompanije poštanskih kola i kočije više ne bi išle preko Markarta. Dozvolićete da bi se čak i u takvoj situaciji neko našao da bi odjahao tu nepunu milju do ove stanice da bi doneo tu vest iz gradića, da bi ljudi već ovde bili upozoreni i da se ne bi odmah došlo na ideju sa onim konopcima.

Vajat je morao priznati da ga je onaj pad toliko potresao da nije došao na tu ideju. Dok Holidej je bio u pravu. Njegova razmišljanja su bila sasvim logična. Čak i u najvećem očajanju, normalan čovek ne bi došao na pomisao da uz pomoć prepreke od konca zaustavi strance od posete gradu.

Onda, šta to ima da znači?

Holidej je odbacio cigaretu i zgazio žar.

Što je sada maršal više razmišljao učinilo mu se da u svemu tome ima nečeg tajanstvenog.

— Nešto mi je to neobično! Možda su „Sive maske” u Markartu, a sve ovo na stanici bila je neka vrsta predstraže.

— Onda su banditi sada upozoreni od onog momka koji je ovde podmetnuo požar.

— Moguće. Ali na ulici nisam ništa primetio. Ovaj čovek nije odjahao za Markart.

Ne. Bandit Stiv Fontana nije od-

jahao za Markart. Da je odlučio da jaši ka jugu, da bi u jednoj kolibi iza granice sačekao dan. Mogao je kasnije, kada bude sve gotovo, uvek da tvrdi da su bili napadnuti. Da su ga uhvatili i odvucli tamo i da mu je tek pred zorom uspelo da se odveže i da pobegne...

Kad je počelo da sviće maršal je kleknuo pored Hikoka pa ga pogledao u lice.

— Gde su tvoji drugovi?

— Nemam ih!

— Dvojica su bila na stanici. Ne mislim na njih. Mislim na šefa i ostale.

Preko bledog lica pijanice pojavila se senka.

— Šef?

— Da, vođa bande koji je sve to izmislio a sada tebe ostavio ovde u sosu.

Hikok je progundao:

— Ne znam na šta mislite, mister...

— Samo mirno govori dalje, bandite. Dobro znaš kako se zovem, Ja sam Vajat Erp. A ti si jedan od „sivolikih”

— Ne! — viknuo je zarobljenik suviše brzo.

Maršal se uspravio i smrknuto pogledao u njega.

— Iako kod sebe nemaš sivu masku, a na prstu prsten sa trogiom, ipak si prepoznat i zato ćeš posetiti.

— Posetiti?...

— Da. A znaš i zašto.

Ledene graške znoja pojavile su se na razbojnikovom čelu.

— Dobro — rekao je on najednom. — Znao sam da ćete me jednog dana uhvatiti. Dugo sam, i sa strahom, čekao na ovaj trenutak. Sada je tu. Ja sam jednom ubio, zato što sam se uplašio. Bila je to nužna odbrana i ljudi gore to mogu posvedočiti. Ali... ostali ovde, oni su gori. Uхватите njih! Kartuma i Fontanu, Pepea i čitavu hordu! Kunem se da i on nije daleko.

Vajat je znao dosta, ali ipak premalo.

Čovek je, dakle, ipak pripadao „Sivim maskama”, a glavnina bande, zajedno sa vođom, su u Markartu!

Da li je trebalo pretpostavljati da onu promenu o epidemiji treba pripisati „Sivim maskama”?

Nije bilo isključeno. Tako nešto se moglo očekivati od glavnog vođe te razbojničke bande.

A to je značilo da je, verovatno, i on sam u gradu. Jer, samo je on mogao doći na tako užasnu ideju.

— Ako je on u gradu — rekao je Vajat svom drugu — onda je okružen „Sivim maskama”. Mora da su zauzeli Markart. Najkasnije za četrdeset osam časova bi se to saznalo. Ali ko će čekati četrdeset osam časova...

— Ako je Džudi živa, onda je i ona u gradiću — progovorio je muklo Džordžijanac. Prišao je svom šarcu i stavio nogu na uzengiju.

— Kuda ćete?

— U Markart.

— Sad, u po bela dana? Ako je

tako kako slutimo, onda, jašući glavnom ulicom, nećete preći ni sto jardi. Ako je on zauzeo grad, tamo su svuda postavljeni njegovi strelci.

— I?

— Moramo sačekati mrak.

— Bože, pa tek je svanulo.

— Tu se ništa ne može izmeniti.

Holidej je opet skinuo nogu sa uzengije pa protrljao bradu.

— Hej, to bi moglo biti...

— Šta?

— Njegova klopka. Njegova velika klopka. Možda želi baš tamo da nas navuče.

— Nije isključeno, ali ni sasvim verovatno. Sigurno je samo da ćemo glavnom ulicom ne bi smo prešli ni stotinu jardi.

— Ko govori o nama? Ja ću jahati sam!

Obojica su ćutala neko vreme.

Na kraju je rekao kockar:

— Šta još čekamo, Vajate? Nećemo nikada uhvatiti tu satanu. Uvek oko sebe ima svoju gardu, i uvek ima rupu kroz koju može da se izvuče. Možda očekuje sve, samo ne jedno: a to je da ćemo doći u po bela dana. I to: glavnom ulicom Markarta.

— Tačno, ali rizik je prevelik.

Holidej je okrenuo prema Erpu svoje oštro ali lepo aristokratsko lice.

— Rizik? Ali maršale, za mene to nije rizik! Šta ja mogu da izgubim? Ništa, sem nešto što i onako moram, možda kroz nekoliko meseci ili najkasnije iduće zime. A to je: moj jadni, vašljivi život. I ona-

ko je gotovo, Vajate. Zašto da se brinem? Mislite li da je neprijatelj u mojim grudima spavao sve one godine? Ne, on je postao veći, teži i gori. Ne, ne! ja ću jahati. Bolje je odjahati u smrt, nego je za nekoliko meseci čekati da dođe po mene.

Da, Džon Henri Holidej je želeo da umre. Gadna bolest u njegovim grudima ga je uništavala. A divlji život, koji je do sada vodio, nije mogao da ga prevari u pogledu njegovog zdravstvenog stanja. Bio je to uzrok njegove hladnokrvnosti i preziranja smrti. Nesrećni čovek je zapravo tražio — smrt.

Iako je već izvesno vreme izbegavao zadimljene kockarske jazbine u kojima je inače godinama provodio svoje noći a posle ostajao uz maršala, ipak ga je zadnji napad u Tombstonu tako potresao da je sada bio sav rezigniran. Iako je još uvek u njegovim očima gorelo ono plavičasto svetlo koje je odavalo njegovu ogromnu volju, on je sada ipak tražio svoj kraj.

Kako je često u najopasnijem trenutku stigao na ulicu i maršala spasio iz vatre stalno tražeći smrt od metka: milosrdnu kuglu koja ga do sada nije htela!

Neki ogorčen izraz se video oko njegovih usana kada je ponovio:

— Ja ću jahati, Vajat. I ja ću osloboditi Džudi!

Vajat je povukao šešir duboko na čelo i gurnuo revolver napred.

— U redu Dok — rekao je grubim glasom. — Ako vi jašete, jahaću i ja.

Čovek iz Misurija je upotrebio

jedino moguće sredstvo koje je pomagalo. Jer, ni za kakvu cenu ne sme i neće pustiti prijatelja da jaše u sigurnu smrt.

— Ali Vajate, razumite me! Ja... Džudi je već dva dana u njegovoj vlasti! Ja je moram osloboditi.

— Vaš problem je i moj problem Dok!

Neodlučno su stajali posmatrajući kako stari greje vodu za kafu.

Čutke su pojeli doručak od zaliha koje su imali.

Oko osam časova videli su jedna kola sa Istoka.

Bradok, koji ih je posmatrao, stavi ruku iznad očiju.

— To je jedan riđokasi momak sa bradom — rekao je maršal koji je stajao iza njega.

— Šta — upitao je stari zapanjeno. — To možete da vidite na tolikoj udaljenosti? Dobro, ako je tako, onda to može biti samo debeli Džeferson.

— Čovek iz Makarta?

— Da, on je trgovac drvetom i povremeno prolazi ovuda.

Napeto su posmatrali čoveka koji je nailazio. Zarobljenici su bili brižljivo vezani, tako da nisu mogli dati glasa od sebe. Za svaku sigurnost, maršal ih je stavio dovoljno daleko od drumu.

Bradok je stao na sredinu puta.

Trgovac drvetom je video samo njega pa je zaustavio konje.

— Hej, šta se to dogodilo kod tebe?

— Požar — odgovorio je Bradok.

— Kako se to dogodilo?

— Iscurio mi je petrolej na šupu i naišao na vatru. Nesreća.

— Aha.

— Šta ima novoga?

— Šta bi bilo?

Vajat je ležao pored Holideja iza jednog grma priljubljen uz zemlju i zaustavio dah.

— Ništa značajno. Da, nekoliko momaka je juče previše pilo, Lemon i njegova banda maloletnika. Znate ih već. Napravili su dosta svinjarija. Šerif bi trebalo već jednom da ih zatvori.

— Šta još? — pitao je Bradok.

Ali to pitanje je već bilo suviše. Maršal se pojavio iz grmlja.

Riđokosi ga je zapanjeno pogledao.

— Hej! Šta to ima da znači, Bradok?

— Jedan moj poznanik, Džeferson.

Vajat je prišao blizu kola pa pogledao trgovčevo lice. Tada se okrenuo Bradoku:

— Poznajete li tog čoveka?

— Da.

— I je li u redu?

— Da, maršale. Mislim da jeste.

— Šta, zar je on maršal — viknuo je Džeferson.

— Da, to je Vajat Erp — odgovorio mu je upravnik stanice.

— Možete dalje — rekao je Vajat trgovcu.

Ovaj je samo klimnuo glavom i pošao dalje.

Maršal se okrenuo i video da je Dok Holidej već ustao i da je ponovo bio pored svog konja.

— Hoćemo li sada jahati — pitao je Džordžijanac.

Vajat je klimnuo glavom.

Bradok je dotrčao.

— Maršale! Vi hoćete u grad? Zar ne verujete Džefersonu.

— Ne! On je lagao!

— Šta?

— Nijedan Škot ne bi stvar sa onim konopcima nazvao dečaćkim glupostima, a pogotovo ne opomenu o epidemiji. Sem toga, mora da se požar video i u Markartu.

— Da... ali... Molim vas, ako banditi zaista sede u gradu, onda ne možete rizikovati...

— Odmah se vraćam nazad!

Vajat je munjevito skočio u sedlo i pošao za kolima.

Kad ga je Džeferson video pored sebe, pobledeo je.

— Okrenite — naredio je čovek iz Misurija.

Trgovac je ćutke poslušao.

Kad su bili kod logora, maršal je objasnio:

— Vi ste bandit, Džeferson. Vi ste jedan od „Sivih maski“!

Tada je riđokosi čovek počeo da moljaka:

— Ne, ja nisam bandit, mister Erp! Ali oni su me prisilili, Keleher, on je od juče ujutro u gradu. Sudija Keleher.

Onaj sa bledim licem? — brzo je upitao Bradok.

Džeferson je klimnuo glavom.

— On me je prisilio da se odvezem malo dalje od stanice i da utvrdim šta se tamo dogodilo.

Znači zaista su bili u gradu.

— Oni nisu znali šta se dogodilo — izveštavao je trgovac. — Moju ženu i oba sina su uzeli kao taoce. Ukoliko se do podne ne vratim oni će ih ubiti.

— Bićete do podne nazad — rekao je maršal.

..

Vreme do podne iskoristili su da udubljenje urede za pravi logor koji je stari upravnik stanice mogao dobro da čuva.

— Ako vidite jahače, uzmite konja Doka Holideja pa jašite ka zapadu, za Nogales.

Bradok je klimnuo glavom.

— Sve sam razumeo maršale! Pozdajte se u mene. Moram zaslužiti vašu pomoć oko izgradnje nove stanice!

Nešto pre podne kola su pošla. Napred je sedeo trgovac, a pod ceradom su bili maršal i Dok.

Vajat je napred, odmah pored sedišta kočijaša, kroz jedan otvor na ceradi, posmatrao put.

Ova dvojica su ispod cerade stigla usred grada „Sivih maski“.

Dok su se kola kotrljala glavnom ulicom, Džeferson je čuo iza sebe maršalov glas:

— Ostanite na levoj strani, kao što uvek činite. Zastaćete pred poštanskom stanicom. Tačno tamo gde ste se rastali od Kelehera.

Kola su lagano prilazila pošti.

Hiljade sićušnih kapljica znoja orosile su lice riđokosog trgovca i jedva da je mogao da šapne:

— Tu smo maršale.

Vrata kancelarije pošte su se otvorila, i uz zveckanje mamuza prišao im jedan visoki mršavi čovek.

Keleher.

— Do đavola — prošaptao je Vajat — mislim da poznajem tu lopužu. Ala će da blene.

— Oprez — prošapta kockar — jedan prilazi kolima.

Vajat je odmah napustio svoje mesto iza kočijaša pa je pogledao na desno.

U pravi čas!

„Šive maske” su bile oprezne i nepoverljive. Jedan čovek je podigao i stavio glavu u kola.

Udarac drške revolvera nagradio je bandita za njegovu revnost.

Vajat ga je brzo povukao gore i postavio na dno kola.

— Sad bi bilo vreme Dok! Napred, napolje!

Keleher je stajao pored kočijaškog sedišta i sa sve većim nepoverenjem gledao u Džefersonovo, znojem obliveno, lice.

Tada je njegova desna ruka pošla ka revolverskoj dršci.

— Dakle riđokosi! Šta si saznao?
— pitao je muklo.

Holidej je kliznuo sa kola pa se munjevito popeo na sedište.

— Možda bih vam ja to mogao reći, Keleher — čuo se njegov oštar glas.

* *

U trenutku kada je vođa bande prilazio Džudi Holidej, ona je preplašeno ustuknula i udarila glavom o podignuti prozor.

Okrenula se preko, a na drugoj strani ulice, pored pošte, videla je jednog čoveka od koga joj zastade dah.

Onda je kriknula: Džoni!

Holidej je podigao glavu.

Ovu šansu „sudija” je iskoristio i izvukao revolver iz futrole.

Ali on je potcenio protivnika. Metak iz podignutog, slonovačom ukrašenog, revolvera je već poleteo dok Keleher još nije sasvim uspeo da podigne svoje oružje.

Posle Džudinog vriska i maršal je odmah reagovao. Bacio se napred, odgurnuo Džefersona, uzeo mu dizgine iz ruku i poterao je konje.

Kola su napravila nagao zaokret i pojurila ka hotelu.

Maršal je velikim skokom pojurio ka ulazu gde je oborio jednog mladića koji je pokušao da mu se suprotstavi.

U holu su se pojavila tri čoveka. Vajat je naleteo na prvog pa ga oborio, drugog je tresnuo pesnicom usred lica.

Treći je na njega bacio nož koji mu je, srećom, samo pozledio desno uho.

Maršal je već stigao do čoveka koga je strašnim aperkatom prosto podigao sa poda i ovaj pade kao klada.

Tad je sa hodnika prasnuo pucanj.

Vajat je odmah odgovorio na vatru. Po hodniku su divlje leteli meci iz „bantlajn specijala”.

Tigrovskim skokovima maršal je stigao do stepenica pa je pojurio gore i povikao

— Džudi!

Nije bilo odgovora.

Maršal je potrčao napred, odgurnuo jedna vrata, druga, pa treća. Tamo je zapanjeno zastao gledajući u devojkicu koja je ležala na podu kod prozora.

Brzim pogledom video je da se u prostoriji ne nalazi ni jedan bandit. Onda se okrenuo i potrčao nazad do dvorišnog prozora. U tom trenutku video je jednog čoveka koji je sporrednom uličicom odjurio na belom konju.

Na glavi je imao sivu kapuljaču sa crnim vrhom.

Tri metka iz „bantlajn specijala” zujala su oko vođe bande poput

nasrtljivih obada. Ali rastojanje je već bilo preveliko.

Vajat je odmah otrčao nazad do Džudine sobe, nagnuo se nad devojkicom i video da joj krv kaplje sa slepoočnice.

Podigao je Džudi sa poda i preneo je do kreveta. Ugledao je naokolo konopce. Još jednom je pogledao njeno blede lice pa zatim odjurio do prozora.

Preko je stajao Dok Holidej.

Stajao je uspravan kao uvek i raširenih nogu. Za leđima je imao drveni zid pošte, a rukama je držao svoje revolvere iz kojih je pucao po ulici.

Keleher je nepomično ležao na zemlji.

Tada je jedan čovek počeo da puži preko krova pošte kako bi odozgo pucao na kockara.

Vajat ga smakne sa krova.

Holidej je za delić sekunde pogledao gore i video maršala na prozoru Džudine sobe i samo je klimnuo glavom.

*
* *

Kad je Džim Mek Intar video da su kola naišla i kako je Keleher izvukao kolt na stranca koji se iznenada pojavio, stisnuo je svoje snažne kovačke ruke oko svoje

puške pa otvorio vrata radionice i viknuo:

— Do đavola, pa to je Dok Holidej! Ljudi... Dok Holidej je u gradu!

Džeferson je skočio sa kočijaševog sedišta i najednom je i on imao pušku u ruci.

— I Vajat Erp je ovde! — vikao je u trenutku kada ga je metak jednog bandita sa druge strane ulice očešao po levoj mišici. Odmah je odgovorio na vatru.

— Vajat Erp je ovde, ljudi — vikao je ponovo. — Na ulicu, ljudi! Maršal je ovde... Uzmite puške! ... Na ulicu!... Vajat je ovde...

Kovač je urlao od veselja.

— Vajat je ovde...

Sve više ljudi se pojavilo na vratima sa puškama i revolverima u rukama. Videli su u crno obučenog stranca koji je terao bandite i stajao pred poštom zbog osвете.

— Džudi? — upita kockar u jednoj kratkoj pauzi borbe.

Vajat je glavom pokazao gore.

Holidejevo ozbiljno lice postalo je za nijansu blede. Ali je nastavio da puca.

Škotlandanci su sada dolazili u grupama pa su pojačali odbranu prijatelja iz Dodža.

Tada se pokazalo da je na ulici bilo samo oko petnaestak bandita, od kojih je devet bilo ranjeno.

Jedan je bio mrtav. Džeferson ga je jednim metkom pogodio ispred šerifove kancelarije. Ostali su odjurili u paničnom trku.

Kad se pucnjava malo utišala, maršal je pogledao prema pošti.

Dok Holidej je nestao.

Našao ga je gore nagnutog nad beživotnim telom svoje sestre.

Maršal je ćuteći zastao na vratima. Bio je spreman na najgore. Posmatrao je kako Holidej spretnim rukama pregleda devojkicu.

Na kraju se uspravio i pogledao maršala.

— Verovatno je gurnuta. Možda se udarila o ručku prozora ili ugao kreveta. Već ću je nekako spasti.

— Možda... malo viskija? — pitao je maršal tiho.

— Da, to nije loša ideja.

Nekoliko minuta kasnije Džudi Holidej je otvorila oči. Kad je videla bratovo lice, na licu joj se pojavio radostan osmeh.

— Džoni...

Holidej je glavom klimnuo sestri i rekao:

— Najbolje će biti da sada budeš mirna i da ležiš

— Džoni! — Naglo se uspravila na krevetu a tada je videla i maršala gde stoji kod vrata. — Je l' pobegao.

Vajat je potvrdio klimanjem glave.

Tad je stisnula usne i spustila glavu.

— Na žalost, pobegao je — reče Holidej grubim glasom. — Nismo imali konje. Vajatov vranac je na jednom ranču, a ja sam šarca morao da ostavim na jednu milju odavde.

Džudi je zatvorila oči.

Brat joj je dohvatio ruku da prekontroliše puls.

— On je bio ovde u sobi? Je l' te odgurnuo na prozor?

— Čekaj da se setim. Kad sam te videla na ulici i kada sam viknula tvoje ime, zgrabio me je i bacio na stranu. Mora da sam glavom udarila o krevet. — Uхватила se pri tome za slepoočnicu. — Meni je tako zlo.

— To je od udarca — objasnio joj je Holidej.

Zatim je ispričala šta je znala. Nije mnogo znala da kaže. Čak, ni kako je bila oteta iz hotelske sobe. Tek je došla k sebi u jednoj građevini. Tamo je u mraku, bacila jednu svoju cipelu, u nadi da će je možda sutradan radnici pronaći.

— Vajat je našao — rekao je Holidej muklo. — Zapravo, jedan stari čovek nas je upozorio na to. Sutradan zamalo da nismo uhvatili šefa bande ali su nas dva momka u zadnjem trenutku u tome nehotice sprečila.

Džudi je još samo znala da je bila na nekom ranču, gde je maskirani — a on je uvek bio maskiran i govorio je šapatom — od nje zatevao, da napiše pismo Vajatu Erpu i svom bratu. Kad je to odbila opet su je omamili i, najverovatnije, otpremili dalje. Tek ovde je opet došla k sebi.

— Sreća da je sve to preživela — reče čovek iz Misurija.

— Mora da je prevezao kolima — reče Holidej.

Četvrt časa kasnije su se u to i uverili.

Dole, u dvorištu, pod jednom nadstrešnicom, našli su jedna laka kola na kojima je veliki vođa „Sivih maski“ ovamo doveo otetu devojkicu.

— Znači nisi videla njegovo lice — pitao je još jednom Holidej svoju sestru.

— Ne, ni glas mu nikada nisam dobro čula. Možda je bolestan pa ne može normalno da govori.

— Taj nije bolestan! Samo je lukav i premazan svim mastima. Verovatno nijedan od njegovih ljudi ne zna njegov pravi izgled.

— A ja ipak znam ko je — rekla je Džudi ne osvrćući se na zapaljiva lica ove dvojice. Ja sam mu to i rekla u lice... zapravo u njegovu užasnu sivu masku!

— I ko je on — pitao je Džordžijanac promuklim glasom.

— Ajk Klanton.

U hotelskoj sobi je pola minuta vladala grobna tišina. Tek onda je maršal progovorio.

— Po čemu to mislite?

— Ni sama ne znam. Niti sam videla njegovo lice, niti čula njegov glas. Ni ruke mu nisam videla jer je uvek nosio kožne rukavice. Ali mislim da sam ga prepoznala po telu, po držanju i hodu. Ja sam Ajka Klantona, istina, videla samo jednom iz hotelske sobe pred „Kristal Palasom”. Onaj čovek bio je te visine i takvog držanja.

Dva prijatelja su se upitno pogledala.

Onda je Holidej lagano klimnuo glavom.

— Da, moglo bi to biti Džudi. Mi već nedeljama to isto mislimo. Ali... šta to vredil! Juče ujutro smo bili gore na njegovom ranču. Nije bio tamo. Nije bio ni u Tombs-tonu. Ah...

U tom trenutku je dole na ulici ponovo počela pucnjava.

Vajat je poleteo ka prozoru, a Holidej odmah za njim.

Levo, iza jednih kola, bila su šćućurena dva čoveka sa sivim maskama.

Preko kod šerifove kancelarije

stajao je jedan čovek koji ih je obasipao vatrom. Bio je to jedan veliki čovek širokih ramena, vetrom opljenog lica i sivih očiju. Na sebi je imao smeđe sukneno odelo, a levo ispod otvorene jakne videla se šerifska zvezda.

— Larkin! — rekao je Holidej. — Šerif iz Nakoa! Kako je taj dospeo ovamo?

— Najpre mu moramo pomoći da se izvuče iz gužve. Očigledno, u ovom gnezdu ima još dosta od tih pacova? Pogledajte...

Jedan čovek se spuštao preko krova zgrade pokušavajući da odozgo napadne šerifa.

Samo što ga je maršal primetio već je jedan od kockarevih revolvera zaurao.

Čovek sa krova glavačke je pao na ulicu.

Larkin je za trenutak podigao glavu. U njegovom pogledu videlo se zaprepašćenje iako je to bio čovek koga je teško moglo nešto da iznenadi.

— Hej pa to mora da je neka mađija! Erp i Holidej! Ili sam već na putu do pakla, ili... Hej, Gringo, ostani mirno na zemlji!

Njegov teški revolver ponovo je počeo bljuvati vatru.

Maršal je potrčao dole na ulicu i oni su brzo raščistili situaciju.

Sva tri bandita bila su uhvaćena.

Larkin je polako pošao preko ulice. Ne obrisavši krv sa svog lica zastao je pred maršalom.

— Nisam radoznao Erp, ali šta...

— Ni ja Larkin. Iako ovo, koliko ja znam, nije Nako...

— Ah, da nisam ja slučajno zalutao u Tombston — šalio se taj uvek nonšalantni i ravnodušni šerif pružajući maršalu ruku.

Sada se na ulicu pojavio Dok Holidej. Pogledao je šerifovo lice.

— Gle, maršale? Čini mi se da sam tog čoveka već jednom video u nekoj pucnjavi, dosta daleko odavde.

Larkin se umorno nasmešio.

— Gonim jednog čoveka po imenu Baster. On je u Nakou ustrelio jednog čoveka.

— Jeste li ga gonili dovde?

— Da.

— I?

— Eno ga. Leži tamo preko. Pored kola. Pogodio sam ga u trenutku kad ste se vi pojavili tamo gore na prozoru. Pogledao je podrugljivo čoveka koga je Holidej skinuo sa krova i koji je sada ležao licem okrenutim u prašinu.

— Je li mrtav? — pitao je Vajat. Holidej je odmahnuo glavom.

— Od čega bi bio? Pa ja sam ga samo pogodio u rame. Istina, dobro je tresnuo, ali nije mrtav.

Tad je Larkin najednom ponovo

izvukao revolver. Lice mu je bilo tvrdo kao nikad ranije.

— I on je bio tamo, u Nakou.

Vajat mu je pritisnuo oružje dole.

— Pustite ga. Njega će već sudija otpremiti u kamenolom gde će moći dugo da razmišlja o svemu.

•
• •

Četvrt časa kasnije sedeli su kod „Nemirnog dolara“. Jeli su hleb sa sirom i pili čaj.

Savet građana se sastao a gradonačelnik Mek Intar došao je u gostionicu i rekao:

— Maršale, vi ste spasli grad. Da niste došli vi i Dok Holidej, banditi bi nas dokrajčili. Oni su ubili šerifa i hotelijera...

— Ovog drugog nisu ubili — rekao je Holidej hladno ne podigavši pogled — njega je udarila kap.

Video je već mrtvog O'Nila u mrtvačnici.

— Na svaki način, banditi su krivi za njegovu smrt.

— To je sigurno tačno.

Mek Intar je govorio i govorio, a na kraju se stvar svela na to da je savet građana tog škotskog gradića doneo odluku da spasiocima pokloni jedan ručak.

— Naravno da je i vaš prijatelj, onaj drugi šerif, pozvan na ručak.

— Onaj drugi šerif nije naš prijatelj — odbrusio je suvo kockar. — Ali, možda će ipak poželeti da prihvati vašu velikodušnost. Samo, gradonačelnice, nemojte za ime božje da rasipate i da se trošite. Jer, što se mene tiče, ja nisam gladan.

Bacio je na sto nekoliko novčića, za čaj, brendi, hleb i sir pa ustade.

Šerif Larkin je takođe pošao za njim.

— Ovo društvo će propasti zbog škrtosti — mrmljao je on. — Zapravo šteta je što ih banditi nisu još malo ogulili.

— Doći će oni opet — odgovorio je Holidej pripaljujući cigaretu.

Larkin je stajao na verandi pored maršala i gledao preko prema hotelu.

— Celo vreme nas od tamo preko posmatra jedna mlada žena.

— Znamo.

— Mora da joj se dopada elegantni Dok — rugao se Larkin.

— Sigurno ne — odgovorio je kockar mirno. — Ona gleda naokolo ne bi li primetila jednog visokog bandita, Larkine. Nadam se da imate belog konja.

Šerif je uzeo cigaretu koju je sam savio i stavio je u usta. Onda je ispljunuo nekoliko komadića duvana praveći se da nije primetio aluziju.

— Znači, naš veliki prijatelj vam se provukao kroz prste — rekao je užbuđeno.

— Da, po drugi put — odgovorio je maršal rapavim glasom. — Ali ja ću ga uhvatiti. U to možete biti sigurni.

— Kuda ćete sada?

Vajat je slegnuo ramenima.

Ali Holidej reče:

— Naravno, tamo gde se puca. Možda, za promenu, opet jednom u lepi Tombston. Ili zašto ne u Nako? Već dugo nisam video to vaše banditsko gnezdo.

Larkin je progutao i ovu knedlu.

— Verovatno se jezgro bande prebacilo u Meksiko. Rekoste beli konj? Do đavola! Pa njega bi bilo moguće naći!

— Nisam baš tako siguran — odgovorio je maršal. — Ja sam Džeronima na belom konju dugo gonio ispred sebe i kad sam već mislio da ga imam, Džeronimo je pak davno uspeo da pobegne na ridoj kobili.

Larkin je smrknuto klimnuo glavom.

— Da, tako je to. Neka đavo nosi naš posao. Kad bih se još jednom rodio, onda bih verovatno postao — doktor.

Kockar na to odgovori kao iz topa:

— Ali vi se nećete još jednom roditi. A ako bi se to ipak desilo onda bi u nekom prijavom gnezdu, jednog dana sigurno sreli nekog šerifa po imenu Džon Holidej, koji bi vas smaknuo.

Larkin promrmlja.

— Ala je vickast taj čovek! Kako to možete izdržati maršale? Mora da ste već odavno otrovani time.

— Ne bih to mogao reći — odgovorio je Vajat i pošto je dotakao šešir, skočio je sa verande da bi prešao preko ulice.

— Rado bih pošao sa vama! — viknuo je Larkin za njim. — Ali u onom mom prijavom gnezdu čekaju na mene!

Holidej je takođe dotakao obod šešira.

— Ako vam opet neko pobegne, pa slučajno zaluta u Tombston, javite mi to — rekao je on podrugljivo.

Larkin je klimnuo glavom.

— U redu Dok. I hvala na pomoći.

•
• •

Kad su njih dvojica ostali sami maršal je upitao:

— Zašto ste tako grubi sa njim?

— Ne mogu da ga podnosim, a ni sam ne znam zašto.

U holu hotela Džudi im je dolazila u susret.

— Mislila sam da je šerif ustre-
ljen?

— To i jeste. Ovaj preko nje o-
davde. I on je u ovakvom jednom
gnezdu, uz granicu, ali dalje odavde.

Gonio je jednog čoveka kojeg je o-
de našao.

Džudi nije volela surovi način go-
vora svog brata.

— Zar ga ne bi mogli malo izme-
niti, mister Erp?

Maršal je začuđeno pogledao u
devojku.

— Ja, njega? Zašto? Pa, on je sas-
vim kako treba.

Džudi je klimnula glavom, pa za-
tim tiho rekla:

— Meni je još uvek zlo.

— To je od sredstva za spavanje
koje si dobijala — reče Holidej než-
no. — Sad ćeš otići gore i leći.

— Ne — viknula je ona. — Osta-
ću ovde, kod tebe!

— Ah? Možda ne bi došla na ide-
ju da i ja imam neka posla!

— Kakva? Možda ovde imaš svo-
ju ordinaciju i svoje pacijente? Ili
su oni, možda, kod kuće u Valdosti
gde je ujak Lou za tebe, u onoj le-
poj kući u Parklej aveniji, uredio
tri velike i lepe sobe?

— Mani se toga Džudi! — reče
joj brat umornim i apatičnim gla-
som.

— Ne mogu to, Džon. Ja sam
zbog toga doputovala na Zapad. Tek
kad ti podeš sa mnom vratiću se
nazad.

— To bi moglo još poprilično po-
trajati.

— Ja sam kod kuće obećala da

ću se samo sa tobom vratiti kući.

— Čovek ne treba ništa da obeća što ne može da održi.

— Ja ću to održati! I mister Erp će mi u tome pomoći. On dobro zna da ti ne spadaš u ovu groznu zemlju. On nas može pratiti. Za nekoliko nedelja i duže. Sigurna sam, ako bi ujak Lou rekao nekoliko reči gradonačelniku, da bi ga odmah u gradu sa radošću angažovali kao policijskog službenika.

Holidej se grubo nasmejavao.

— Budi već jednom pametna Džudi.

Vajat se nelagodno okretao po holu. Da bi nekako izbegao tu neprijatnu temu, a koja mu je poznata bila još iz Tombstona on je progovorio:

— Zaista bi trebali malo da legnete, mis Holidej.

— Ah, mis Holidej — ponovila je Džudi, a u njenom glasu se osetio pomalo isti ironični prizvuk koji je imao i glas njenog brata.

— Dobro. Dakle, mis Džudi — reče maršal pomirljivo.

— Ne! Najpre mi recite kuda će Džon? Jedva da ću zaspati, a on će već sedeti na konju i juriti za nekakvim maskiranim čudovištem!

— Najpre moram da nabavim koka — mrmljao je Holidej i poručio jedan brendi.

Vajat je još jednom od devojke

pokušao da sazna nešto što bi bilo važno za izvesne zaključke o vodi bande. Pošto je Džudi gotovo celo vreme bila omamljena, nije se više ničeg mogla setiti.

Najednom, rukama pritiskujući čelo, reče tiho:

— Lue Lon — šta je to?

Kao naelektrisani, oba čoveka su je gledala.

— To je jedna reka. Preko, s one strane granice — odgovorio je Holidej brzo. — Šta je sa tim?

— Ne znam.

— Džudi! — brat je zgrabi za ruke pa ih snažno stisnu.

— To me boli — jekнула je ona.

— Molim te razmisli, Džudi! Šta je bilo sa Lue Lonom! Gde si čula to ime? Kada? Od koga? Juče ili, možda danas?

— Zaista ne znam!

Vajat je ćutke posmatrao.

— Neko mora da je izgovorio to ime dok ste ležali u polusnu.

— Da biće da je tako.

— Danas?

— Ne znam. Gotovo mi se čini da je Ajk Klanton sam to rekao.

— Ajk Klanton — rekao je oštro kockar. — Kada bismo znali da je to on bio, onda bi do cilja imali još samo kratak put.

Vajat je polako ustao i čvršće stegao opasač sa oružjem.

— Potreban mi je konj — reče on tiho, kao za sebe.

Tog trenutka, u pratnji Džefersona i drugih ljudi, u hotelski hol ušao je gradonačelnik.

— Maršale! Dok nas je osramotio. Jedan ručak zaista nije nikakva zahvalnost za ono šta ste učinili. Zato smo se odlučili...

Holidej je ustao i prekinuo ga:

— Potrebna su nam odmah dva konja, gradonačelniče!

Džudi je tiho jeknula.

Holidej je prekorno pogledao svoju sestru.

Vajat se okrenuo.

— Pa jedan je dovoljan, Dok.

— Ne Vajate, i ja ću jahati sa vama.

— Kuda — upitala je zaprepašćena Džudi.

— Do Lue Lona...

Škotlandci su se sada pokazali u boljem svetlu. Dvojici jahača stavili su na raspolaganje dva konja kakve ne bi mogli naći na udaljenosti od više desetina milja.

Gradonačelnik Mek Intar je stajao na verandi hotela.

— Oslonite se na nas, Dok, — mi ćemo pripaziti na vašu sestru i čuvati je kao najdragocenije blago! Drugi put bandi neće uspeti da nas

iznenadi. Sada ćemo, danju i noću, postavljati straže!

Vajat Erp je bio uveren da ostatak bande neće tako skoro opet naposti gradić Markart. Škotlandci su se pokazali kao čvrsti i hrabri. A sad su još bili i oprezni.

— Ideje našeg prijatelja bivaju sve gore — rekao je Holidej.

— Sve očajnije — nastavio je maršal.

— Poslaćemo po vaše konje — viknuo je još Mek Intar za njima — a kada se budete vratili biće sve sređeno.

Džudi je umornim i tužnim pogledom gledala kroz prozor za njima.

Vajat je šapnuo svom prijatelju:

— Žao mi je Džudi. Sigurno se strašno plaši posle svega što je doživela.

— Od straha se čovek razboli — odgovorio mu je Holidej. — Ostavio sam joj svoje karte i jednu flašu brendija. To će je malo zaokupiti.

Vajat nije bio ubeđen da će lepa i mlada Džudi Holidej naći utehu i snage u flaši brendija i kartama.

— Pa mi ćemo se brzo vratiti — rekao je Holidej i poterao konja.

Odjahali su iz grada uskim južnim putem u pravcu bliske granice u susret Lue Lonu.

Kada je na zapadu sunce zalazilo iza bregova videli su u daljini srebrnu traku reke Lue Lon koja je vijugala kroz meksičku visoravan.

— Nije prošlo mnogo vremena od kada sam bio ovde — rekao je maršal zamišljeno.

Kockar je ćutke jahao pored nje-ga.

Vajat je razmišljao o tome kako se dole, pored istočne obale reke sastao sa Ajkom Klantom. Bilo je to kada je jahao za Martini.

Hoće li i danas za Martini? I... da li će opet naići na Ajk Klanta-na?

Kad se smračilo zaustavili su se u jednom udubljenju.

Skupili su drva i zapalili malu vatru, da bi se ogrejali. U Markartu su dobili dosta hrane tako da su mogli da pripreme nešto za jelo.

Holidej je veoma malo jeo i jedva je nešto popio. Sedeo je na ćebetu i rukama se oslonio na sedlo zamišljeno gledajući u vatru.

Čovek iz Misurija ga je posmatrao razmišljajući o tome kako se ovaj kod izgorele Lohiel stanice odlučio da sam odjaše u Markart.

Kockar je najednom podigao gla-

vu i njegov pogled se sreo sa maršalovim.

Iako Vajat nikada nije postavio to pitanje, sada je upitao:

— O čemu razmišljate Dok?

Džordžijanac je duboko uzdahnio pre nego što će odgovoriti:

— O Ajk Klantonu.

— Imate li osećaj da ga imamo pred sobom?

Kockar je lagano slegnuo ramenima.

— To se teško može reći. Džudi misli da ga je prepoznala.

— Pa ona jedva da ga poznaje — reče maršal.

— Ono zbog čega razmišljam o njemu — odgovorio je Džordžijanac — je činjenica da ga nismo našli na ranču.

— Da, ali to može biti slučaj. Možda je odjahao za Tombston ili negde drugde. Konačno, on je odgajivač stoke pa ima svakojakih poslova zbog kojih mora da putuje.

— Odgajivač stoke — zapitao je Holidej tiho. — Da to su bili i njegovi otac i braća. Nije li i Fin bio kauboj?

Maršal je ustao, proesuo ostatak kafe iz lončića i pogledao u okolinu nad kojom se lagano spuštala noć.

Udubljenje u kome su se nalazili bilo je na vrhu jednog brežuljka sa

kojeg su imali dobar pregled nad savanom. Srebrnkasta traka Lue Lona se još jasno mogla videti.

— Hoćemo jahati dalje — pitao je Džordžijanac koji je takođe ustao. Vajat je klimnuo glavom.

Čutke su skupili stvari, pričvrstili sedla, pa su zatim uzjahali konje i pošli dalje.

Bila je ponoć kada su stigli do istočne obale Lue Lona i pored reke jahali uskom stazom prema jugoistoku.

Pošto su prešli oko tri milje, čovek iz Misurija je iznenada zaustavio konja.

Holidej, koji je jahao odmah iza njega, sledio je njegov primer.

Maršal je šapnuo svom pratiocu.

— Osetio sam miris dima.

Holidej duboko udahnuo vazduh pa odmahnu glavom.

— Nisam ništa osetio.

Pošli su lagano dalje. Napred je išao maršal koji je iza sebe vodio konja za uzde.

Na žalost ove dve životinje nisu bile tako plemenite kao njihovi konji koje su usput morali da ostave.

Stalnim bacakanjem i trešenjem glave zveckali su i grizli žvale. To je maršalu tako smetalo da je posle nekoliko stotina koraka odlučio da ostave konje.

— Ne može više biti daleko — šapnuo je svom pratiocu. — Ovde negde mora da gori logorska vatra.

— Zar je ne možemo već videti?

— Ne, horizont je još svetao, a nebo nije dovoljno mračno.

Sputali su životinjama prednje noge pa su ih vezali dugim konopcem za jednu čvrstu granu.

Samo što su se udaljili nekoliko koraka, kad Holidejev konj zarza.

— Prokleta rago — mrmljao je kockar. — Hoćeš li biti mirna?

Ali životinja se nije umirila sve dok se jahač nije vratio do nje.

I maršal se vratio.

— Možda bi jedan od nas trebalo da ostane kod konja?

— Neće mi ništa drugo preostati — prepustio se kockar sudbini.

Čovek iz Misurija je sam pošao dalje.

Samo što je prešao treću okuku rečice primetio je preko, kroz grmlje, svetlost vatre. Najpre se činilo da vatra gori na drugoj strani reke, ali kada je Vajat pošao još malo dalje, ustanovio je da se vatra nalazi na ovoj obali.

Sada je maršal napred morao ići oprezno. Malo se udaljio od obale pa je u malom luku prišao prema mestu logorovanja sa zapada.

Priljubljen uz zemlju i sakriven grmljem video je nekoliko ljudi kako sede na sedlima. Na svoje veliko iznenađenje video je da svi na licima imaju sive maske.

Vajat je samo za trenutak gledao tamo kada je shvatio da je uleteo u klopku.

Jer, „Sive maske” kada su bile same, nikada se nisu skrivale iza svojih kapuljača. A zašto bi to i radili? Ako bi to činio jedan ili je to morao da čini, onda je to bio veliki vođa. Očigledno je sve to bilo spremjeno za nekog posmatrača, za nekog koga su očekivali. A taj neko je bio on!

Vajat se nalazio još oko dvadeset pet koraka od logora. Pošto se kretao tiho, poput Apača, bio je donekle siguran da ga ljudi kod vatre još nisu čuli. Ali je bio siguran da su ga straže, koje su „Sive maske” postavile, već odavno posmatrale.

Nalazio se u sred klopke.

Šta sada da radi?

Odmah se još više priljubio uz zemlju pa je tako ostao osluškujući nekoliko sekundi.

Odista, levo iza sebe, čuo je neki

šum. Dakle, tamo se nalazio jedan od stražara.

Vajat je odlučio da pođe prema njemu. Bilo je to tipično za njega. Tako je mogao postupiti samo čovek jakih živaca.

Poput Indijanaca potpuno nečujno se kretao priljubljen uz zemlju koristeći za zaklon svaku neravninu.

Prešao je jedva dvanaest ili četrnaest jardi kada je primetio siluetu jednog čoveka oslonjenog o drvo koji je sa obe ruke držao pušku.

Vajat nije mogao rizikovati da se dalje privlači stražaru, jer su ljudi kod logorske vatre sada bili sasvim tihi, tako da je u toj tišini stražar mogao čuti i najmanji šum. Zato se iznenada baci napred pa potegne oba svoja revolvera.

Stražar koji ga je ranije primetio, a onda ga izgubio iz vida, sada se trgao.

Pre nego što je uspeo da digne pušku već ga je u čelo pogodila i oborila revolverska cev.

Vajat se odmah šćućurio na zemlju i napregnuto je osluškivao.

Tada je, desno iz pravca logora, čuo šuškanje i brze korake. Odmah zatim, čuo je i oštar zvižduk.

Kao da su ih osice napale „Sive maske” su skočile od logorske vatre

i poletele prema grmlju. Odmah zatim noćnu tišinu je prekinula prava salva iz raznog oružja.

Vajat je dugim skokovima potrčao prema zapadu kako bi bandite odvuкао od konja i Holideja.

Ali trebalo je bolje da poznaје kockara. Samo što se čuo zvižduk i početak paljbe, Holidej je odmah krenuo.

Nije pošao pravo prema logoru, već više jugozapadno.

Mrak je otežavao njegovu nameru.

Najednom je pred sobom čuo korake nekog čoveka. Šćućurio se uz zemlju da bi video konture nepoznatoga. Bio je to čovek srednjeg rasta i sa velikim šeširom. U levoj ruci je držao pušku i zadihano je jurio napred.

Holidej je čekao dok ovaj nije došao do njega. Onda se sasvim pred njim digao sa zemlje, kao fantom, i odmah ga oborio udarcem revolvera. Holidej ga je brzo svezao i pošao dalje.

Vajat je u međuvremenu napravio veliki luk i svoje gonioce ostavio je daleko za sobom pa se sa južne

strane vraćao prema reci. Oprezno se približavao vatri koja je još uvek gorela.

Tamo je zastao osluškujući. Protekle su minute.

Vajat je znao da je nestrpljenje najgori neprijatelj uspehu.

Najednom je dole, kod vrba, uz obalu čuo neki šum. Najpre je pomislio da bi to mogla biti neka životinja, ali je onda primetio neku glavu koja je virila iznad obale, a zatim ramena i telo. Čovek se uspravio. Na svoje zaprepašćenje, Vajat je video lice čoveka koga je dobro poznavao. Nije to bio niko drugi do Fin Klanton, Ajkov brat.

Vajat je sačekao još nekoliko trenutaka posmatrajući čoveka.

Fin se uspravio, obrisao prljavštinu sa odela pa se onda oprezno osvrnuo pre nego što je prišao logoru.

Zatim je iz džepa izvukao jednu napola popušenu „virdžiniju” pa se nagnuo da bi dohvatio užarenu grančicu iz vatre.

Tog trenutka se maršal uspravio.
— Helou, Fin!

Da je grom udario u desperadosa bio bi manje uplašen.

Na kraju se nekako povratio, pa

odbacio grančicu u vatru i rekao ne pogledavši čoveka iz Misurija:

— Maršal Erp? Do đavola! Kladim se da ću vas jednog dana sresti i u paklu.

— Ruke u vis, Fin.

— Zašto tako neljubazno!

— Rekao sam: ruke u vis! I dalje od vatre!

— Da, da samo bez panike! — Kauboj je lagano podigao ruke do visine ramena pa je polako pošao prema čoveku iz Misurija.

Vajat je do poslednjeg trenutka bio spreman na ogorčenu odbranu, ali Fin nije ni pomislio na to. Dopusatio je da ga razoruža, čak je ču-tao i onda kada mu je maršal vezao ruke na leđa.

Gore, na platou, opet je počela pucnjava.

Vajat je zgrabio Fina za ruku pa ga je odvuкао dalje od vatre.

Tada ih je primetio. Trojica su se šunjala iza grmlja.

Vajat je Finu pritismuo cev velikog revolvera u rebra.

— Ni reči, Fin! Jer, inače ćete u paklu morati da čekate na mene pola stoleća.

Zatim se dole pojavio i kockar Holidej.

Ali su se odmah našli u unakrs-

noj vatri dvojice prijatelja iz Dodža pa su se predali.

Vajat je gurnuo Fina napred, a za nekoliko minuta bila su i ona tri zarobljenika vezana.

Ali borba na Lue Lonu nije još bila završena.

Vezani zarobljenici bili su stavljeni pored vatre i dva prijatelja su upravo stigla do grmlja koje ih je skrivalo, kada je opet počela revolverska paljba.

Banditi kod vatre su se šćućurili i uvukli glave.

Tada se na zapadnom rubu osvetljenog prostora pojavio jedan čovek u svetlom odelu. I on je imao sivu masku.

— Kole! — vikao je. — Zašto ovde čučite, vi psi! Napred! Oni su još uvek ovde u blizini! Mora da su to ona dvojica! Dignite se lopuže.

Kod vatre se nije niko pomerio.

Tada čovek u svetlom kožnom odelu stupi još dalje na proplanak.

Vajat Erp i Dok Holidej su ga već bili prepoznali. Bio je to Džek Flenegan.

Maršal se pojavio tiho iza desperadosa i od škljocanja oroza Flenegan se iznenada okrete.

Snažan udarac pesnice ga je obo-rio.

Ali taj momak bio je hitar kao panter. On je poskočio i digne oružje prema maršalu.

— Nemoj tako, Džek! — viknuo je Vajat, poskočio na stranu i snažno ga udario iznad desne ruke u telo.

Džek je opalio ali je metak proleteo u grmlje.

Stenjući zločinac se sručio na zemlju.

Vajat ga je razoružao. Zatim je oslušnuo.

Čulo se pucketanje grana, korači i vriskanje...

Maršal nije uspeo da veže savladanog, skočio je nazad u grmlje pored Džordžijanca.

— Ovde se osećam kao na odmoru — reče Holidej podrugljivo. — Izgleda kao da je naš veliki prijatelj skupio čitavo svoje udruženje na sednicu. Nekolicinu na savetovanje oko vatre, a nekoliko desetina naokolo na obezbeđenju.

Divlja pucnjava prekinula je Džordžijančeve reči.

Vajat je poskočio.

Holidej je odmah stajao pored njega.

Obasjala ih je svetlost vatre.

„Sive maske” su ih videle. Stajali su kao ukopani.

Zatim su pogledali prema vatri.

— Kole! — viknuo je jedan.

Ali Kol se nije pomakao.

— Do đavola! Svi su mrtvi!...

Blef je uspeo. Sva četvorica su se predala.

Ali još tri ptičice nalazile su se u grmlju.

Zadnjeg su ova dva gvozdena čoveka uhvatila pre jutarnjeg svitanja.

•
•

Bila je to strašna noć koju su preživeli.

— Đavo će ga znati za šta je ta predstava bila spremljena — mrm-ljao je Holidej dok je pripalio cigaretu.

— Verovatno je to vođa aranžirao za nas. Znao je da ćemo ga goniti. Ali je svesno pred Džud izgovorio Lue Lon kako bi nas namamio ovamo. On lično je, naravno, već preko svih brda.

Holidej je pogledao preko reke gde se na istočnom horizontu iznad

savane rađao novi dan.

— Tamo, negde pozadi, mora da se nalazi Martini?

Maršal je klimnuo glavom.

— Tačno, ali nije odjahao tamo.

— A kuda ćete onda? — Holidej je ispitivački pogledao svog druga.

— Možete tri puta da pogađate — odgovorio je maršal.

Holidej je bacio svoju tek pripaljenu cigaretu u Lue Lon.

— Hej! Ja uopšte neću da pogađam. Najednom imam neki užasan ukus u ustima. Samo jedna reč mi je na jeziku i najradije je ne bih izgovorio... Tombston!

Maršal je klimnuo glavom.

— Da, Dok. Najkraćim putem jahaćemo za Tombston. Šef nije onaj za koga smo smatrali da je gazda. On će opet do našeg grada.

— Da. Uvek ste imali dobar nos.

*
* *

Džordžijanac je pronašao konje bandita dok je prilazio logoru. Ljudi su vezali na konje pa su brzim tempom krenuli nazad ka severu.

Dok Holidej je jahao napred na

čelu, a maršal na kraju kolone.

Ispred Vajata je spuštene glave jahao Fin Klanton. Posle nekoliko milja on se okrenuo maršalu.

— Razumem, maršale što ste me odmah šćepali — govorio je kauboj. — To je vaš način. Ali mogu li saznati zašto? Ja sam logorovao dole pored obale. Kad sam čuo za gužvu privukao sam se pa kad sam se počeo penjati vi ste me...

— Nije loše, Fin. Ali je neuverljivo. Nemojte se truditi da mi izmišljate takvu priču. Vi pripadate bandi...

— Biće vam teško to da dokažete. Pitajte momke.

Vajat se kratko nasmejao.

— Oni će se paziti da ne izdaju Fina Klantona. Jer, znaju dobro šta to znači. Sigurno je već nekolicina osetila.

— Radite šta hoćete, Vajate! Moraćete ipak opet da me pustite. Ja sa tim ljudima nemam ništa. Zna da u Martiniju imam jednu kanti-
nu.

— Otkada put za Martini vodi duž Lue Lona.

— To je prečica. I vi ste već njo-me jahali.

— Vidim da ste dobro obavješ-
ni, Fine Klantone.

Od tog trenutka Fin je ćutao.

I Maršal nikako nije mogao da se
otrgne osećanju da će sa tim ban-
ditom imati još mnogo muke.

KRAJ

PISITE NAM!

**Odgovore na
vaša pisma
naći ćete u
PANORAMI**

NOVO NA TRŽIŠTU!

LOTOS

UDOBAN LEŽAJ ZA DVOJE

oriolik

tvornica namještaja Oriovac

telefon: 055 - 2000 - telex: Yu - Orlik 28547

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26
dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su
dvostruke. Uplaćivati na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.
28. avgust 1971.